

corum Tzimisce, vir militari gloria, multisque victoriis clarus, qui primus omnium nummos imagine Christi signari hac inscriptione jussit *Jesus Christus Rex regum* : placuit exemplum posteris, Christique regnum in reges assertum, cujus nutu ponuntur imperia et evertuntur. Periit autem Tzimisce veneno tabifico, quod Basilius eunuchus præbuerat, veritus ne administratione quarundam urbium dejiceretur. Successerunt in imperio Basilius II, Constantinus IX ; imperarunt una annos 49, menses 4.

Anno vero 984, quarto Idus Julii moritur et ipse Benedictus, postquam Ecclesiæ clavum annis novem, mensibus duobus gubernasset, piis operibus plenus. Ejus corpus ad sanctam Crucem in Hierusalem translatum, ibidem honorifice tumulatum est, cum epitaphio, quod recitat Victorellus in additionibus ad Ciaconium.

BENEDICTI PAPÆ VII EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

BENEDICTI PAPÆ VII EPISTOLA AD CALLOS ET
GERMANOS.

(Anno 974).

Laureacensem, hoc est Pataviensem, ecclesiam metropolitanam esse decernit : hujus et Salisburgensis limites constituit : Pilgrimo Lauriacensi archiepiscopo vices apostolicas delegat.

[Mansi Conc. tom. XIX, col. 52.]

Dilectissimis nobis in Christo filiis, HRODEBERTO, sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ, et DIOTRICO, sanctæ Treverensis Ecclesiæ ; atque ADALBERTO sanctæ Magdeburgensis Ecclesiæ ; parique modo GEREONI sanctæ Coloniensis Ecclesiæ ; atque FRIDERICO sanctæ Juvanensis Ecclesiæ ; sed et ADALDAGO sanctæ Bremensis Ecclesiæ, archiepiscopis. Pariterque domino OTTONI gloriosissimo imperatori Augusto, atque nepoti suo HENRICO præcellentissimo duci Bawariorum, cæterisque comitibus Galliæ atque Germaniæ, BENEDICTUS divina gratia præditus (prædictus. *Nempe in superiore epistola*) apostolicæ sedis pontifex, servus autem servorum Dei, in Domino salutem.

Oportet justis supplicationum petitionibus nos semper faciles et humiles exhibere : et præcipue cum fraternis religiosorum consacerdotum precibus sollicitamur, qui passim ab omni mundi termino tenorem et regulam, atque proprii officii vigorem ab hac universali sancta Romana Ecclesia, ejusque sortiuntur ministro, vicario scilicet beati Petri principis apostolorum : cujus quamvis indigni, ejusdem tamen gratia et dono, potestati successimus et ordini, cui voce Dominica dicitur : *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam*. Quapropter dignum æstimavimus assensum præbere congruis postulationibus reverendissimi archiepiscopi, quas per probabiles personas nobis intimavit, responsalium suorum duorum presbyterorum, quatenus sibi pallium et metropolitanum honorem cathedræ suæ, sanctæ Lauriacensi Ecclesiæ restitueremus, confinio Ungrorum adjacenti : quod omnino nos eidem Ecclesiæ debere testantur antiquissima secum apportata privilegiorum testimonia. In quibus enim continebatur quod

A ætate pontificatus beati Symmachi hujus almæ sedis apostolici præsulis, præfata sancta Lauriacensis habetur Ecclesia metropolis : et in quantum tam exinde quam etiam de passionibus beatorum martyrum, qui illic plures in tempore persecutionis pro fide Christi variis sunt tormentis multati, colligere possumus, ex omnibus ecclesiarum diocesis Pannoniæ, hæc antiquitate, et archiepiscopii dignitate esse primitiva creditur : quæ jam multis retroactis temporibus ex vicinorum frequenti populatione barbarorum deserta et in solitudinem redacta, nullum Christianæ professionis habitorem meminit, usque dum invictissimus Augustus, et pater gratiæ, genitor quippe pii imperatoris nostri, quem adhuc superesse et diu dominari mundus exoptat, bellico tropæo eorum vires retundit. Nunc autem, quam obrem votis exsultantibus in laudem omnipotentis Dei erumpimus, non solum sæpe dicta sancta Lauriacensis Ecclesia, hostium cessante terrore, cum accolis suis pace et tranquillitate potitur ; verum etiam ipsi dudum inimici, illum quem persecuti sunt more gentili, jamjam Christum baptizati profitentur, et sacerdotes modo habere desiderant, ac prout scire rudes poterunt, venerantur : et ecclesias quasdam in sua terra, quas patres incendio cederunt, posteri restaurare videntur. Hac ergo suadente ratione : quod prænominati sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ archiepiscopi postulatio, antiqua apostolica auctoritate commendatur ; et præterea quod cum justum esset, pariter etiam utile visum est, ut ad fructificandas Deo gentes ex novitiis cultoribus fidei Ungrorum atque Maravorum, sive etiam aliis multis provinciis Sclavorum suæ parochiæ finitimis, illic ordinatis episcopis secundum quod antiquitus depositi [*forte, dispositi. HARD.*] erant, eis hunc constitueremus archiepiscopum. Quoniam autem Salisburgensis Ecclesia metropolis abusa est subjectione sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ, pontifici oblitterata et attenuata sua dignitate ex devastatione barbarorum, quam propterea perceptis apostolicis privilegiis nequaquam patimur privari : cum et priora sint Salzburgensibus, et ideo auctoritativa vel auctorabiliora. Quæ conditio

testimonii etiam apud sæcularia viget et prævalet. **A**
 Nos vero in hujusmodi constitutionibus omnem calumniam atque contentionis occasionem, Domino adjuvante, facile propulsamus, ambabus parochiis ab invicem certis limitibus sequestratis, et tamen apostolicis sanctionibus ubique stabilitis, quas nostrum est semper defendere et secundum evangelicam sententiam nihil ex eis solvere, sed adimplere. Unde ergo auctoritate et potestate B. Petri principis apostolorum, atque exemplo beatorum pontificum scilicet prædecessorum nostrorum, eandem sanctam Laureacensem Ecclesiam, ejusque rectores jam archiepiscopos, amodo perpetim ab omni Salzburgensis Ecclesiæ ejusque præsulum subjectione ac ditione absolvimus, et honore metropolitano sublimamus. Et sicut modernis temporibus sanctæ memoriæ Agapetus papa terminos eorundem parochiarum ab invicem distinxit, sic et ipsi definimus: ita quoque ut sancta Salzburgensis Ecclesia superioris Pannoniæ episcopus habeat suffraganeos, quibus usque huc sui pontifices præesse videbantur, cum tanta talique diœcesi, quali hactenus in inferiori usi sunt Pannonia; sancta autem Laureacensis ecclesia in inferioris Pannoniæ atque Mæsiæ regiones, quarum provinciæ sunt Bawaria atque Maravia, in quibus septem episcoporum parochiæ antiquis temporibus continebantur, sui que antistites archiepiscopalem deinceps habeant potestatem, cum tanta talique diœcesi, quali hactenus in superiori usi sunt Pannonia. Quibus utique in superni [*f. insuper*] præceptis injungimus, ut juxta beati Gregorii decretum, Anglorum archiepiscopis directum, alter illorum qui prior sit in ordinatione tempore, et quoad vivat, prioratum teneat et in ordine. Penitus enim determinatis utriusque Ecclesiæ diœcesibus, omnique exclusa altercandi occasione, canonica sub districtione interdicens ut neuter earundem Ecclesiarum archiepiscopus invadere alterius parochiam præsumat, vel quibuscunque jurgiis aut disceptationibus super definitis a nobis modo rebus alter alterum sollicitare audeat. His igitur sedatis, venerabilem confratrem nostrum Pilgrimum archiepiscopum, canonicis litteris munitum, sedi sanctæ Laureacensis Ecclesiæ inthronizavimus, palliumque ei secundum antiquum ejusdem Ecclesiæ usum direximus: atque in provinciis Bawariæ, regionum quoque inferioris Pannoniæ sive Mæsiæ, et in contiguis sibi Sclavorum nationibus circumquaque manentium, nostram apostolicam auctoritatem et vicem exercere committimus atque delegamus: quatenus illic, more antecessorum suorum sanctæ Laureacensi Ecclesiæ archiepiscoporum, habeat potestatem presbyteros et episcopos ordinare atque constituere, et ex prædictis gentibus sua sancta prædicatione parare Domino plebem perfectam.

II.

BENEDICTI PAPÆ VII BULLA PRO TREVIRENSIS ARCHIEPISCOPATUS JURIBUS.

(Anno 975.)

Theodorico archiepiscopo Trevirensi ejusque successoribus cellam Quatuor Coronatorum condonat.

[Mansi, ubi supra, col. 57.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis nobis in Christo fratribus universis episcopis, ac totius dignitatis et ordinis catholicis viris, præsentibus scilicet et futuris, perpetuam salutem.

Quia licet indigni, etc. Unde omnium tam præsentium quam futurorum sanctitatem et industriam nosse volumus de sancta fratris nostri Theodorici sanctæ Treverensis Ecclesiæ archiepiscopi primatistisque, nostra prædecessorumque nostrorum ab exordio Christianitatis per beatum Petrum constitutione, totius Galliæ et Germaniæ in eundem apostolorum principem devotione, qui in sua sede Ecclesiam Christi gloriosius gubernando multa monasteria, quæ usque ad sua tempora manserunt deserta restaurando, beatorumque apostolorum limina cæteris sæpius, nullo longioris vitæ periculo seu labore territus, liberalissime visitando, nobis ad hoc usque complacuit, quod eidem suæque Ecclesiæ possidenda in perpetuum aliqua conferre justum diceremus. Quapropter notum sit omnibus nos cum auctoritate B. Petri apostolorum principis, gratuitoque sacerdotum clericorumque totiusque Romanæ plebis assensu, eidem S. Treverensi Ecclesiæ cellam Quatuor Coronatorum condonasse in perpetuum possidendam, cum omnibus appenditiis suis, aquis scilicet aquarumque decursibus, pratis, pascuis, vineis, silvis, cultis et incultis, curtibus et mansionibus. Quæ omnia eidem fratri nostro Theodorico S. Treverensis Ecclesiæ archiepiscopo vicarioque nostro charissimo in partibus totius Galliæ et Germaniæ, ac per eum cunctis successoribus, in perpetuum possidenda, tenenda ac ordinanda per hujus nostræ apostolicæ præceptionis seriem tribuimus, quæcunque eadem cella ex diversis donationibus fidelium authentice secundum legem Romanam possidet vel jure possidere debet, data videlicet et usque in finem sæculi quoquo pacto danda, seu per violentiam inimicorum eidem cellæ ablata, seu per incuriam commanentium in eadem cella perdita ex integro et ad integrum eidem fratri nostro Theodorico S. Treverensis Ecclesiæ archiepiscopo dignissimoque nostro vicario in partibus totius Galliæ et Germaniæ, universisque successoribus suis per eum a præsentis indictione III, beati Petri apostolorum principis nostraque permittimus auctoritate. Contra quam si quis agere præsumperit, et quod juste et canonice a nobis decretum est, in aliquo infringere tentaverit, sciat se ex Omnipotentis et prædicti beatissimi apostolorum principis, omniumque sanctorum, ac deinde nostra auctoritate damnandum, etc.

Scriptum per manum Stephani notarii regionarii

sanctæ sedis apostolicæ in mense Januario, indict. A III. Bene valete.

Data xv Kal. Februarii per manum Widonis episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno, Deo propitio, pontificatus domni Benedicti septimi papæ primo, imperante domno piissimo principe augusto Ottone a Deo coronato magno imperatore, anno VIII, indict. III.

III.

BENEDICTI PAPÆ VII BULLA PRO MONASTERIO
S. BENEDICTI TREVIRENSI.

(Anno 975.)

*Monachi S. Benedicti reintroducuntur in monasterium
S. Martini Treveris.*

[Hontheim, *Hist. Trevir.* I, 316.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis nobis in Christo fratribus, universis episcopis ac totius dignitatis et ordinis catholicis viris, præsentibus scilicet et futuris, perpetuam salutem.

Quia licet indigni, divinæ tamen dignationis gratia disponente, B. Petri apostolorum principis sacratissimam sedem pastoreque in curam Dominici gregis ministerium suscepimus, necessarium nobis salubreque perspicimus omnium ecclesiarum diligentissimam sollicitudinem instanter habere, quatenus nostra procurante diligentia in sanctæ religionis augmento pacem, quietem atque defensionem adversus omnium machinationes nostra auctoritate finetenus possideant. Unde omnium, tam præsentium quam futurorum, nosse volumus sanctitatem et industriam quod Theodorico dilectissimo fratre nostro sanctæ Trevirensis Ecclesiæ archiepiscopo veniente Romam causa orationis ad beatorum apostolorum limina, eodem narrante comperimus quoddam monasterium, ubi S. Magnerius corpore requiescit, suæ sedis, sicut religione ita quibusdam possessionibus, usque in sua tempora ab inimicis Dei fuisse destitutum; quod possessionibus prioribus necessariisque omnibus renovans, ac renovatum suæ suorumque conprovincialium episcoporum excommunicatione confirmans, quo sanctæ religionis status major firmiorque fieret, in eodem monachos, ut prius Deo famulantes collocavit, præficiens eidem loco abbatem Engelbertum, cujus diligentia non solum locus possit in melius reparari, verum religio in dies felicius perfectiusque augmentaretur. Unde quia in eodem loco laudabilis probatur monachica conversatio, ne id quod venerabilis frater noster coepiscopus Theodoricus causa sanctæ religionis suæque salutis restauravit, per aliquam sibi succedentium

(1) Perantiqua est et utut obscura hujus monasterii S. Martini ad Littus origo. Cum autem lapsis subinde temporibus barbarorum sæpius in Galliam irrupentium vi injuriisque vastatus locus, et sacra violata neglectaque jacerent, Magnericus archiep. Trev. sæculo vi semirutum atque informem superioris ævi cladibus locum non ædificiis modo ac tectis, sed legibus ac præceptis religiosæ vitæ hominum, ad quos ipse et successores archiepiscopi

archiepiscoporum seu per alicujus terreni potestatem domini possit destrui, per hujus apostolici nostri privilegii atque sanctæ Romanæ synodi validissimam constitutionem placuit statuere decretum, quatenus idem abbas cunctique ejus successores in monachica conversatione inibi Deo militaturi privilegium infularum ad vicem episcopi, quod ex traditione S. Magnerici, ut in ipsius Vita legitur, abbatibus constat institutum, perpetuo obtineant; et eundem locum cum omnibus illic pertinentibus, videlicet ecclesiis, villis cunctisque appenditiis, absque ullius contradictione seu inquietudine cum omni pace possideant. Eo vero ex hac decedente vita, quatenus monasterio ex eadem congregatione abbas juxta regularia S. Benedicti monita constituatur, placuit nostræ apostolicæ sanctionis ponere decretum. Quod si ex eadem congregatione, quod absit, persona conveniens monachicis institutis minime reperitur, cum consensu archiepiscopi ex eadem diocesi abbas monasterio proficiatur. Contra hanc ergo apostolorum constitutionem, quam abbati monasterioque statuimus, si quis hominum quolibet modo agere præsumperit, et quod juste et canonice a nobis in plena synodo decretum est, in aliquo modo infringere tentaverit, sciat se Dei omnipotentis et prædicti B. Petri apostolorum principis omniumque sanctorum, ac deinde nostra auctoritate damnatum et anathematizatum, atque divinæ iræ jaculo perpetualiter confossum, cum omnibus impiis æterno supplicio deputatum. Qui vero hoc ipsum nostrum privilegium observare, custodire, adimplere fideliter studuerit, benedictionis gratiam et misericordiæ plenitudinem in coelestibus castris inter electorum numerum efficaciter a Domino consequi mereatur. Scriptum per manus Stephani notarii et regionarii, et scriniarii sanctæ sedis apostolicæ in mense Januario, indict. III. Bene valete.

Data xv Kalend. Februarii per manum Widonis episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ. Anno, Deo propitio, pontificatus domni Benedicti sanctissimi papæ, imperante domno piissimo semper Augusto Ottone a Deo coronato magno imperatore anno VII, indictione III (1).

IV.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO ECCLESIA
TREVIRENSI.

(Anno 975.)

Confirmat archiepiscopo et ecclesiæ Trevirensi jurisdictionem pontificiæ, privilegia equitandi cum nacco et cruce, etc.

[Hontheim *ubi supra*, pag. 312.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, chasese nonnunquam reciperent, pie excoluit, beatique Martini miraculorum jam post mortem gloria ubique inclarescentis nomen ibidem exstare voluit, ubi jam vivus Tetradii proconsularis viri servum a cacodæmonis obsidione liberasset, uti Sulpitius refert in Vita S. Martini lib. I. Collapsa autem deinde iterum temporum injuriis, et præsertim Normannorum vi, disciplina ecclesiastica, Theodoricus hanc una cum S. Benedicti regula huc introduxit.

rissimis nobis in Christo fratribus, universis episcopis ac totius dignitatis et ordinis catholicis viris, presentibus scilicet et futuris, perpetuam salutem.

Quia licet indigni, divinæ tamen dignationis gratia disponente, beati Petri apostolorum principis sacratissimam sedem, universaleque in toto orbe terrarum magisterium suscepimus, necesse est, omnium ecclesiarum ut diligentissimam sollicitudinem ita instanter habeamus, ne jura eorum auctoritate ejusdem apostolorum principis, cæterorumque sibi subsequentium venerabilium Patrum, inviolabiliter statuta et confirmata, nostro imminuantur et pereant tempore, sed potius recorroboratione decenter augeantur atque proficiant. Ideoque omnium vestrum nosse volumus sanctitatem et industriam, quod Theodorico fratre nostro dilectissimo, S. Trevirensis Ecclesiæ archiepiscopo, veniente Romam, oratum ad sanctorum apostolorum limina audivimus, sicut etiam pridem audiendo imo et legendo compertum habuimus, eandem ipsam præ cæteris Galliarum Ecclesiis Christiane religionis exordium, catholiceque fidei prima rudimenta percepisse per sanctissimorum virorum Eucharium, Valerii, Materni et cæterorum, evangelicam doctrinam, quos tempore suo prædictus Petrus apostolus ordinavit et instruxit, nec non illuc ad prædicandum direxit. Unde totius ordinis nostræ sedis apostolicæ consultu, gratuitoque assensu, jura privilegiorum, quæ a sancta Romana matre Ecclesia præfatis sanctis eorumque reliquis successoribus, id est Agritio, Maximino, Paulino, Severo, almificis et apostolicis viris a primordio, et usque nunc authentice concessa sunt, quæque etiam ipsius civitatis excidio, incendio, quove casu consumpta approbantur, eidem sanctæ Trevirensi Ecclesiæ, prædictoque fratri nostro Theodorico, et per eum cunctis successoribus suis reconfirmare, recorroboratione, et omni modo restituere dignum duximus; per hujus nostri apostolici privilegii validissimam constitutionem decernentes, ut quocumque a nostra principali et apostolica sede episcopus, presbyter, diaconus, vel subdiaconus, sive quilibet ordinarius legatus, pro ecclesiasticæ utilitatis causa, seu pro agenda synodo in Galliam,

A Germaniamve destinatus fuerit (2), Trevirensis præsul post eundem apostolicum legatum, primum inter alios pontifices locum obtineat, et si missus Romanæ Ecclesiæ defuerit, similiter post imperatorem sive regem sedendi, sententiam edicendi, et synodale iudicium canonicè promulgandi (3) primatum habeat, utpote in illis partibus vicarius nostræ sedis apostolicæ merito constitutus. Neque etiam dignum est ut illius Ecclesiæ præsul aliquo tempore cæteris non habeatur prælatus, cujus honor in illis partibus sub ipso apostolorum principe existit primitivus. Et quia ejusdem Ecclesiæ archipræsulem, beatum Eucharium videlicet, a B. Petro apostolorum principe novimus ordinatum, sicut et beatum Apollinarem Ravennæ civitatis, placuit nobis eidem fratri nostro Theodorico S. Trevirensis Ecclesiæ archiepiscopo, cunctisque per eum successoribus suis permittere, quatenus, sicut in unius beati Petri scilicet apostoli ordinatione, benedictione, directione, gentibus ad prædicandum Christi Evangelium, ambarum civitatum prædicatores æquales exstiterant, ut missarum solemnibus celebrandis, et (4) equitando cum nacco per stationes, et in omni honore æquales existant; crux ante eundem, sicut et ante Ravennatem archipræsulem, ubi ubi geratur (5). Cardinales quoque presbyteri, fratre nostro Theodorico archiepiscopo missam celebrante, dalmaticis, et diaconi una cum presbyteris (6) schandaliis utantur; hebdomadariis quoque presbyteris ad sanctum Petrum missam celebrantibus suæ dilectionis intuitu dalmaticis uti permittimus. Pari namque modo sancimus, omnes in parochiis ejus degentes, sive ordinationem et promotionem cujuslibet ecclesiastici gradus a pontifice ipsius percipientes, eidem ipsi matri Ecclesiæ episcopoque illius debere canonicè placere, obsequi et jure obedire; siquidem decreto beati Clementis papæ super hoc ita cautum videatur: « Si vobis episcopis non obedierint omnes presbyteri, diaconi, subdiaconi ac clerici cuncti, omnesque principes, tam majoris quam inferioris ordinis, atque reliqui populi, tribus et linguæ non obtemperarint, a liminibus sanctæ Dei Ecclesiæ alieni erunt, dicente Domino:

(2) *Trevirensis præsul post eundem apostolicum legatum primum inter alios pontifices locum obtineat.* Attamen non patiebantur Germani legatos pontificis conciliis Germaniæ præsidentes. Experti id sunt, anno 1074, legati Gregorii PP. VII, de quibus Fleury *Hist. Ecclès.* lib. LXII, n. 11. « Les légats demandèrent de la part du Pape la liberté de tenir un concile en Allemagne, mais tous les évêques s'y opposèrent fortement, prétendant que c'étoit une chose sans exemple et contraire à leurs droits; et ils déclarèrent qu'ils n'accorderoient jamais la prérogative de se laisser présider en concile, qu'au Pape en personne. » Sed nihil hoc ad archiepiscopum Trevirensensem, cujus jus præsidendi conciliis nationalibus non tam privilegio pontificiæ legationis quam primatui toties confirmato, et a natione Germanica sæpius solemniter agnito innitebatur.

(3) *Primatum habeat.* De primatu Trevirensis Ecclesiæ jam actum sæpius et plura dicentur in poste-

rum. Vide interim bullam Joannis XIII, de anno 969, nec non Leonis IX, de anno 1049.

(4) *Equitando cum nacco.* *Naccum*, *nattum*, *natum*, vel *nactus*, est insigne festivi equi. Insternebatur enim stragulo totus equus in festivitate vel pompa; atque inter eximia referebatur privilegia, si cui episcopo in processione Palmarum, et feria secunda post Pascha, equo albo, qui udone seu *nacco* cooperatus erat, insidere et procedere facultas data fuerat; quod nulli plane licebat absque speciali concessione. Du Fresne in Glossar. voce *Equus* et *Natum*. Add. infr. bull. Calixti II, de anno 1120.

(5) *Cardinales quoque presbyteri.* Sic metropolitana Ecclesiæ Trevirensis canonicos vocat pontifex: stylo eo ævo satis usitato, uti late probat Buddeus Schediasmate histor. de origine cardinalitiæ dignit. § 15, p. 40, seqq.

(6) *Schandaliis utantur.* Scandalia seu scandilia sunt gradus, quibus elatius ac honoratius statur sedeturve.

Qui vos audit, me audit; et qui vos spernit, me spernit. » Inter hæc quoque omnia quæ ad sæpeditam Trevirensis Ecclesiam intra et extra civitatem pertinere videntur, id est ecclesias cum universis rebus sibi attinentibus, seu monasteria, tam monachorum quam virginum, quæ ex præceptis sive scriptis regum seu imperatorum, sive eorundem fundatorum auctoritate ad se pertinent et pertinere debent, et quidquid omnino illa ipsa ecclesia ubi ubi et quoquo merito possidet et possidere debet, generaliter et specialiter concedimus et reconfirmamus præfato Theodorico fratri et coepiscopo nostro suisque successoribus, ad perpetuam sanctæ Trevirensis Ecclesie dominationem atque ditionem, per hujus nostræ apostolicæ præceptionis seriem, a præsentis tertia indictione et usque in finem sæculi valituram. Contra quam si quis hominum quolibet modo agere præsumpserit, et quod juste et canonice a nobis decretum est, in aliquo infringere tentaverit, sciat se ex omnipotentis Dei et prædicti beatissimi apostolorum principis, omniumque sanctorum, ac deinde nostra auctoritate damnandum et anathematizandum, et cum omnibus impiis æterno supplicio deputandum. Qui vero hoc ipsum nostrum privilegium observare, custodire, adimplere fideliter studuerit, benedictionis gratiam et misericordiæ plenitudinem in cælestibus castris inter electorum numerum efficaciter a Domino Deo consequi mereatur.

Scriptum per manum Stephani notarii et regionarii et scriniarii sanctæ sedis apostolicæ, in mense Januario, indict. suprascripta III. Bene valete.

Datum xv. Kal. Februarii per manum Widonis episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ. Anno, Deo propitio, pontificatus Domini nostri Benedicti sanctissimi VII papæ primo, imperante domino piissimo patre patriæ augusto Ottone a Deo coronato magno Imp. anno VII, indictione III.

V.

BENEDICTI PAPÆ VII EPISTOLA AD THEODORICUM ARCHIEPISCOPUM TREVIRENSEM.

(Anno 975.)

Monasterium S. Martini Trevirensis, a Theodorico archiepiscopo resectum, et per hujus apostolici nostri privilegii atque sanctæ Romanæ synodi validissimam constitutionem » confirmat privilegiisque auget.

[Gudeni, *Cod. diplom.* I, 9.]

Si pastores ovium, etc. *Reliqua vid. apud auctorem laudatum.*

VI.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO VIZELIACENSI.

Anno 975.)

[Apud Acherium, *Spicil.* II. 504.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, EDRADO religioso abbati S. Vizeliacensis cœnobii, omnique congregationi ejusdem monasterii in perpetuum.

Quoties illa tribui a nobis optantur, quæ rationi incunctanter conveniunt, animo nos debet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Atque ideo quia postulasti a nobis quatenus privilegium sedis apostolicæ monasterio Vizeliaco, cui præesse dignosceris, quod constat olim a Gerardo nobilissimo et Christianissimo viro, necnon et Berta uxore ejus, in honore Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi et veneratione beatissimæ semper virginis Mariæ genitricis ejusdem Domini nostri Jesu Christi constructum; in regno scilicet Burgundiæ, in pago Avalensi, quodque a præfatis fundatoribus beato Petro apostolorum principi pia devotione et testamenti pagina collatum est, facere deberemus: inclinati precibus tuis libenter fieri decrevimus. Unde et constituimus et apostolica auctoritate censemus, atque per hoc nostrum apostolicum privilegium confirmamus, ut nullus rex aut pontifex, vel abbas aut comes, vel qualiscunque magna vel parva persona, avaritiæ cupiditate correptus aut diabolica suggestionem deceptus, audeat vel præsumat contra tuum honorem, o venerabilis Wido abba, qualicunque modo insurgere in tua vita aut de tuo honore tibi molestias inferre, vel de omnibus rebus monasterii quæ tibi tuisque prædecessoribus a nobis nostrisque antecessoribus per paginam privilegii concessa atque firmata sunt, aliquas invasiones vel rapinas sive violentias inferre, si non vult, auctoritate Dei et sancti Petri et nostra apostolica excommunicatione, a corpore et sanguine Domini Jesu Christi et ab ingressu ecclesie disjunctum esse. Hoc quoque capitulo præsentis subjungimus, ut locum avaritiæ secludamus, nullum de regibus, nullum de episcopis vel sacerdotibus, vel de quibuscunque fidelibus, per se, suppositamve personam, de ordinatione ejusdem abbatis, vel clericorum, aut presbyterorum, vel de largitione chrismatum, aut consecratione basilicæ, vel de quibuscunque causis ad idem monasterium pertinentibus, audeat in qualibet specie exenii loco quidquam accipere, neque eundem abbatem pro ordinatione sua aliquid, dare præsumere, ne hac occasione, ea quæ a fidelibus pio loco offeruntur, consumantur. Neque episcopus civitatis ipsius parochiæ nisi ab abbate ipsius monasterii invitatus, ibidem publicas missas agat, neque stationes in eodem cœnobio indicat, ne servorum Dei quies quoquomodo populari conventu perturbari valeat, neque paratas, aut mansionaticos exinde præsumat exigere. Susceptionem autem fidelium et religiosorum virorum atque beneficentiam, quam jubet Apostolus cunctis exhibendam pro possibilitate loci et facultatum, non modo ibidem fieri [non] denegamus, verum etiam suademus: sed et modus in numero congregationis adeo conservetur, ut nec pluralitas penuriam, nec paucitas inhabitantium destitutionem loci inducere valeat. De cætero notum fieri volumus quia devenerunt ad nos deprecatoriæ litteræ Gerardi episcopi Angustodunensis Ecclesie, pro decimis quatuor ecclesiarum, sancti videlicet

Petri, et sancti Christophori, sanctique Germani, necnon sancti Leodegarii, quas ipse prædictus abbas ab eodem episcopo impetraverat, sicuti antecessores ejus ab episcopis ipsius sedis per succedentia tempora ordinatis fecisse noscuntur, ut sub confirmatione nostri privilegii corroboraremus, quod et fecimus, excommunicantes, ut nullus Augustodunensis Ecclesiæ episcopus aliquam calumniam abbati ejusdem loci sive monachis de ipsis inferat ecclesiis, sive de decimis, tam ipse quam aliqua emissa persona valeat minuere aut in aliam transferre parochiam. Si quis vero regum, episcoporum, sacerdotum, abbatum, judicum, comitum, aut sæcularium personarum, contra hanc nostræ institutionis paginam venire tentaverit, percussus apostolico anathemate, potestatis honorisve qui dignitate careat, reumque se coram divino judicio cognoscat, et nisi ea quæ a se male acta sunt deleverit, a sacratissimo corpore Domini nostri Jesu Christi alienus fiat, atque æterno examini districtæ ultionis subiaceat. Cunctis autem eidem loco juxta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis recipiant, et apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Scriptum per manum Bonifacii notarii regionarii atque scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Datum II Idus, mense Decembrio, per manum Joannis episcopi, Deo propitio, imperante domno piissimo Augusto Ottone a Deo coronato magno imperatore anno VIII, in mense Decembrio et indictione IV.

VII.

BENEDICTI VII PAPÆ BULLA PRO ECCLESIA SS. APOLLINII ET URSICINI CANOSSANA.

(Anno 975.)

Fundationem ecclesiæ sancti Apollonii et institutionem duodecim canonicorum, ibi factam ab Adelberto comite in castello Canusino confirmat ad petitionem Teudaldi comitis, ejus filii.

[Murator., *Antiq. Ital.* V, 207.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei.

Omnibus sanctæ Dei Ecclesiæ fidelibus pateat qualiter Teudaldus comes, filius Adelberti jam comitis, limina apostolorum digna devotione visitans, ex parte sui patris hujusmodi a nostra apostolica auctoritate petiit, ut ecclesiam in honorem sanctorum confessorum Dei, Apollonii videlicet, Ursicini, atque Rusticiani, martyrum quoque Mauricii, Alexandri et Victoris consecratam, quàm ipso Adelbertus in suis propriis rebus, videlicet in rupe quæ Canuxia vocatur, ab imis fundamentis construxerat, et ad divinum cultum varia specie dedicaverat, eidemque Deo et sanctis obtulit proprietario jure omnis territorii sive prædii sui decimam ad usum fruendi duodecim canonicorum, qui ibidem pro futuris temporibus ab ipso, seu a filiis suis, nepotibus ac pronepotibus suis ordinati fuerint, apostolica nostri privilegii auctoritate confirmare ac roborare dignaremur. Cujus igitur devotæ petitioni annuentes, et bono voto et

A condigno sincerum assensum præbentes, apostolica hoc privilegium auctoritate fulcitum ei fieri decrevimus, et quatenus secundum petitionem ejusdem Teudaldi comitis sui que patris institutionem et donationem jam dicta ecclesia a nobis corroborata modis omnibus persistat.

Reliqua desiderantur.

Scriptum per manum Stephani notarii sacri scrinei sanctæ Romanæ Ecclesiæ. . . . Indictione quarta.

Datum IV Kalendas Januarii per manus Guidonis episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno pontificatus domni Benedicti sanctissimi VII papæ secundo, imperii vero domni Ottonis Tertio.

VIII.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO S. PANTALEONIS.

(Anno 976.)

Monasterii S. Pantaleonis Coloniensis possessiones et privilegia confirmat: « Ob amorem imperatoris et petitionem imperatricis, nec non et propter jocunditatem Guarini archiepiscopi, » permittit ut Christianus abbas dalmatica et sandaliis utatur.

[Wurtwein, *Subsidia diplomatica*, Heidelbergæ 1781, 8° IV, 29]

Convenit apostolico moderamini, etc. *Reliqua vide apud laudatum auctorem.*

IX.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO CASINENSI.

(Anno 977.)

[Gattula, *Hist. Casin.*, p. 840.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo in Domino Jesu Christo filio ATIGERNO venerabili et religioso abbati sacratissimi monasterii beati Benedicti confessoris Christi, siti in Monte Casino, et per te in eodem venerabili monasterio, vel cunctæ ejus congregationi in perpetuum.

Quoniam semper sunt concedenda quæ rationalibus congruunt desideriis, oportet ut devotio in me petitoris humiliter acquisita in privilegiis concedendis minime denegetur a nostra clementia. Legitur quia petistis a nobis quatenus monasterium beati Benedicti confessoris Jesu Christi situm in jam dicto Monte Casino, atque monasterium beatæ Scholasticæ, seu et monasterium Domini Salvatoris sub præfato monte consecrati, necnon et quatuor monasteria puellarum, unum sanctæ Mariæ in loco qui Plumbariola vocatur, aliud ejusdem sanctæ Mariæ in loco qui Cinglâ dicitur, et monasterium sanctæ Sophiæ, constructum infra civitatem Beneventanam, item et monasterium sanctæ Mariæ in civitate Cosentia consecratum, et simul etiam monasterium sancti Benedicti infra civitatem Capuanam, præterea et monasterium puellarum, quod vocatur sancti Joannis in civitate jam dictâ Capuana consecratum, et simul etiam ecclesiæ per singula loca constructæ, prædictis monasteriis pertinentes, privilegiis apostolicæ sedis infulis decorentur, ut

sub jurisdictione sanctæ, cui Deo auctore deservimus ecclesiæ constitutæ, nullius ecclesiæ cujuslibet episcoporum ditionibus commoveatur, vel submitatur. Pro qua re piis desideriis faventes, ac nostra auctoritate, id quod exposcitur petitioni mancipamus; et ideo omnem cujuslibet ecclesiæ episcopum in præfata venerabilia loca, quæcunque ditionem habere omnino prohibemus, præter sedem nostram apostolicam habentes respectum, amodo et deinceps omissa videlicet omni novitate et violentia in eadem monasteria prohibemus, ita ut, nisi quis ab abbate monasterii fuerit invitatus, neque ad consecrandam ecclesiam, vel sacerdotem de præfatis monasteriis, sive in omnibus cellis ibidem pertinentibus præsumat ingredi, nec missarum ibidem solemnitatem quispiam episcopus præsumat omnimodo inibi celebrare.

Ad consecrandas autem ecclesias in suprascriptis monasteriis, vel cellis, quemcunque episcoporum invitare voluerit ipse abbas, sive cujuslibet impedimento concedimus potestatem, ut profecto juxta id, quod subjectis apostolicis privilegiis consistunt inconcussa donanda permaneant. Sed, et constituentes una dum sacerdotali nostro collegio per hoc nostrum apostolicum privilegium omnia loca, quæ aliquando possidere ipsa venerabilia monasteria, vel quæ nunc eis, aut postea a fidelibus hominibus fuerint concessa per diversa territoria, nulli castaldeo, aut episcopis, non magno vel parvo homini per quodlibet ingenium, aut argumentum liceat, quomodocunque, easdem invadere possessiones, vel censum tollere, aut affligere monachos, vel servos, sed magis ad laudem Christi, et æternam memoriam largitorum perpetuo tempore maneant intacta ab omnibus, et deserviant solummodo sanctæ matri Romanæ Ecclesiæ, et nullus præsul audeat amodo in ipsis monachis subjectis sanctæ nostræ Ecclesiæ quæcunque ingerere excommunicationem, sed liceat ita peragere deificos cursus sicuti a beato Benedicto per illius regulam habent in mandatis; atque constituimus ut quispiam præsul non præsumat segregare ab ecclesiis, et dictis monasteriis pertinentibus populum ibidem percurrentem ad audiendum verbum Dei, et confitentem delicta sua, tam in urbibus, quam extra urbes, sed canonicè ingrediatur ibidem, et egrediatur devotus populus, et ecclesiæ vestris ditionibus subditæ omnibus pateant. Sed quoniam pastoralis propterea nobis a Deo cura commissa est, ut vigiles in omnibus existere mereamur, ne, quod absit, Dominicæ oves luporum morsibus lanientur. Qua de re omnibus venerabilibus episcopis, presbyteris, abbatibus, diaconibus, ducibus, tribunis, castaldis, actoribus, vel cunctis Deum timentibus nostræ apostolicæ auctoritatis sub obtestatione beati Petri principis apostolorum præcipimus, atque jubemus, qui ligandi solvendique peccata hominum in cælo, ac terra, et (a) Domino Deo nostro potestatem percepit, cujus nos gratia divina vices gerimus, statutum est, et

A per hujus decreti nostri paginam, interdicens omnibus omnino cujuslibet ecclesiæ præsulibus, vel cujuscunque dignitatis præditi potestate, sub anathematis interdictione, et æterni judicii obligatione, qui præsumperit præsentì constitutioni a nobis præfato monasterio indultæ, quolibet modo existere temerator....

Scriptum per manum Stephani notarii regionarii, et scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ, in mense Maio, indictione v. Bene valete.

Datum III Kal. Junii per manum Stephani nomenclatoris (sic) sanctæ sedis apostolicæ, anno pontificatus domni nostri Benedicti summi pontificis VII, papæ III, imperante domno nostro Ottone a Deo coronato magno et pacifico imperatore, anno x, in mense et indictione v.

X.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO S. PETRI PERUSINØ.

(Anno 977.)

Bona et jura monasterii sancti Petri de Perusia confirmat. Contra diripientes vel perturbantes eadem, æternam maledictionem contestatur.

[Margarini, Bullar. Casin. II, 52.]

BENEDICTUS episcopus servus servorum Dei, PETRO venerabili abbati monasterii beati Petri apostolorum principis, qui ponitur in loco Quamplorano, successoribusque tuis in perpetuum.

Convenit apostolico moderamini pia religione polentibus benevola compassione succurrere, et poscentium animis alacri devotione impertiri assensum. Ex hoc enim lucri potissimum præmium a conditore omnium Deo veniam promeremur, si venerabilia sanctorum loca ordinata, ad meliorem fuerint sine dubio statum perducta. Et ideo quia tua religiositas, nostro apostolatu humiliter postulavit quatenus concederemus et confirmarem tibi prædictum monasterium sancti Petri principis apostolorum, cum omnibus domibus, et cellis atque ædificiis, et ortuis, una cum fundo, et casalibus suis; vineis quoque, et terris, campis, pratis, pascuis, et silvis; necnon et ecclesiam sanctæ Lucæ, ecclesiam sanctæ Marthæ, cum omnibus earum pertinentiis, mobilibus vel immobilibus, omnibusque ad prædictum monasterium pertinentibus, tam ea, quæ nunc juste et rationabiliter tibi pertinere videntur, vel ea, quæ ab hætenus erunt in perpetuum juris sanctæ Romanæ, cui Deo auctore deservimus Ecclesiæ; inclinati precibus tuis, per hujus nostri apostolici privilegii, concedimus et confirmamus tibi, et successoribus tuis jam dictum monasterium, cum suis omnibus pertinentiis, sicut supra legitur. Statuentes apostolica censura, sub divini judicii obtestationibus, et anathematis interdictionibus, ut nulli unquam nostrorum successorum pontificum, vel aliæ magnæ, parvæque personæ cujuscunque sit dignitatis, vel ordinis, contra hoc nostrum apostolicum privilegium venire vel insurgere liceat. Si quis autem, quod minime optamus, inobediens et contemptor hujus nostri privilegii in toto vel in parte repertus fuerit,

vel occasione cujuslibet personæ temerare præsum-
pserit, nisi resipuerit, maledictionem a Patre, et
Filio et Spiritu sancto consequatur, et cum diabolo
ejusque sociis, atrocissimis pœnis et æterno incen-
dio deputetur, nec in resurrectione electorum futura
dignus inveniatur, et a communione, et sanctæ ma-
tris Ecclesiæ sinu, et a consortio sanctorum sit alie-
nus. Qui autem inventus fuerit sæpe dicti monaste-
rii adjutor atque defensor, justitiæ tramitem se-
quens, a dexteris inveniatur particeps, atque cum
sanctis omnibus sociatus permaneat.

Scriptum per [manum Liutulphi notarii regiona-
rii, et scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense
Decembrio, et indictione suprascripta sexta.

XI.

BENEDICTI PAPÆ VII BULLA PRO ECCLESIA AUSONENSI.

(Anno 978.)

[Apud Florez. *España sagrada*, tom. [XXVIII, p. 254.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei,
FRULÆ viro venerabili, episcopo Ivero episcopii
S. Petri apostoli, et per eum in eodem episcopo ejus
successoribus in perpetuum.

Cum summæ apostolicæ dignitatis apex in hoc
divini prospectus nitore dignoscitur præfulgere,
cum in exercendis Dei laudibus sui impensius
studebit laboris exhiberi certamen, ob hoc debita
nos ejusdem apostolicæ pastoralis compulit sollicitu-
dinis cura, quæque ad stabilitatem pertinere pio-
rum dignoscitur locorum, ubertim promulgari et
apostolicæ institutionis censura confirmari. Igitur
quia postulastis a nobis privilegium de supra dicto
episcopio S. Petri apostoli sito in loco qui vicus ter-
ritorio Ausonense et Menrasense nominatur, cum
universis ecclesiis et cellis, siue castris, unum sci-
licet vocatur Monteboi, alium namque Tovos, cum
omnibus finibus terminisque eorum, ex uno videli-
cet termino ducente per Aqualata, et exinde trans-
eunte ad vadum de ipsa ædera, et per eundem
terminum remeante, et recte pergente in fines qui
dicitur Jorba, et inde in fines qui Clariana, et ex
alia parte transmeat a Aqualata pergente per fines
Clarmonte, et per fines de Auri pino ducente
per fines de Miralia ducente usque ad terminos de
Rocheta siue Villis: et casalibus suis, vineis et terris,
silvis domibusque, agrorum puteis, fontibus, rivis,
agris aquimolis, montibus et planis, mercatis, teolo-
neis, raficas, monetas, pasquaria, herbaticum, præ-
sertim ecclesia sanctæ Mariæ sita in civitate Man-
resa, cum omnibus sibi pertinentiis vel adjacentiis,
seu ecclesias quæ infra eas constructæ sunt vel
construendæ esse possunt, simul cum monasterio
S. Benedicti, quorum termini ab oriente incipiunt
usque ab ipso ficturo qui concluditur terminibus
Artes ejusdem ecclesiæ. Deinde vadit per serram
quæ deducit per ipsas Alsinellias et attingit ad fines
Solientis. Deinde super ipsum poiium rubeum et
pervenit super villam Schuvani et fratrum ejus.

PATROL. CXXXVII.

A Deinde conscendit super ipsum alodetum de comite
Sunario. Deinde recto tramite vadit per summita-
tatem de ipsa serra, et pervenit super ipsum Ca-
strum auri, et exinde ad ipsum rivum de vinea mala,
et pervenit ad ipsum vadum petrosam, transitoque
rivo pervenit ad terras Endalesii, qui fuit quondam.
Deinde revertitur ad ipsum moialem et conscendit a
summitate de monte Castrilio, et pervenit super
ipsum terminum de palatiolo, usque in serram ul-
tra ipsam Wardiam, et sic vadit per summitatem
ipsius serræ et pervenit super ipsum Monasteriolum,
et conscendit ad Artiga de Levigildo: deinde descen-
dit super ipsam villam de Valleformosa, quæ erat de
Alezino. Deinde vadato torrente conscendit per ipsam
Articam quam Samuel ibidem de eremo traxit.

B Deinde ascendit ad ipsum collum in ipsa via, et
descendit per Gallicanta, et pervenit ad viam de
Corneto ad ipsam speluncam porcariam. Deinde ad
ipsam Ubardiolum, super ipsam Chortem de Aurio-
lo, deinde vadit per ipsam serram recto tramite,
pervenit super Matam de Frederico, et descendit ad
ipsum vadum de Corneto, et sic vadit ad ipsam
vineam Waldemari. Deinde ad rivum Cordosdina-
rium, sicut et Comes Borrellus terminavit. Deinde
conscendit per rivum Rubricatum, et pervenit ad
ficturum pariter fiscum cum Artes, sicuti designa-
tum et terminatum serie agnoscitur in regali pri-
vilegio, vel sicuti injudicatum definivit in publico
Georgius prædecessor episcopus, et cum omnibus
ad prænominatum episcopium S. Petri apostoli ge-
neraliter et in integrum pertinentibus, vel in aliis
quacunque partibus ad ipsum episcopatum ubique
pertinere dignoscitur. Fines autem totius ipsius
episcopii hi sunt: De parte occidentis in fines de
Quovecintenigio, vel de Cardona, et de Berge-
tano; de parte Circii in Eramala, et usque in mon-
tem Surocham pervenit ad ipsum pratium de Campo-
Rotundo, et per ipsa serra sicut aquas vergunt
usque ad Gurni, et deinde ad petram lavandi, deinde
ad ipsam Rocham de latione et descendit in flumen
Teceri, et pervenit ad ipsum plantadizium qui est
inter Gerunden et terminos de Ausona, et conscendit
per ipsam serram usque in Gerundiliam, et vadit
per ipsam viam quæ venit ad Bellampollam, et per-
venit ad terminum qui est inter Joannetum et ipsa
Elzeta, et pervenit in fines de Arbucias, et usque in
cacumina inter duos signos, et usque ad ipsam
Calmæ quæ dicitur ad Area-Mala, et pervenit ad
ipsum collem de Montenigro, deinde in rivum Cong-
ustum, et venit ad castellum Bertini, et usque su-
per Rocham S. Genesisii, et venit ad montem S. Sa-
turnini, et venit ad montem Calyum. Deinde ad
montem Serratam, et pervenit ad montem qui est
infra castrum Odulinum, et castrum Apiaria, et
vadit per summitatem ipsius serræ usque ad flumen,
quem dicunt Anoliam, et vadit ab ipso flumine usque
in Hispaniam, et ex alia parte sicuti ejus fines sunt
aut ab origine fuerunt, omnia juris S. Romanæ, cui
Deo auctore deservimus, Ecclesiæ, vobis ad tenen-

dum emissa præceptione, inclinati precibus vestris A per hujus privilegii seriem prædicti episcopi B. Petri apostoli concedimus, in suo permaneat statu, et vos sine dubio procurantes a præsentis sexta indictione atque in perpetuum a vobis vestrisque successoribus cum sibi omnibus integram subjacentibus disponatur atque cum Dei timore regatur, ut vestro conjunctum subsistat episcopo. Vos autem in eodem venerabili episcopo Domino Deo nostro laudes exsolvere debeatis, nullam rationem exinde vel ei pertinentibus, nisi soli Deo ac nostra auctoritate solvendo statuimus; fabricam etiam seu luminarium concinnationes indifferenter vos sine dubio procurantes afficiamini. Nulla proinde in exsolvendis Dei laudibus et in luminariis concinnandis mora proveniat, sed devota sinceritate peragere festinate, B nec per incautæ desidiæ culpam judicii vos futuri metus concutiat, potius laborare studete, ut divina placita vestro conatu clementia possit permanere, hoc quod a nobis justa deliberatione decretum est, futuris inconvulse perpetuisque temporibus. Si quis autem, quod non optamus nefario ausu præsumpserit hæc quæ a nobis ad laudem Dei pro stabilitate jam dicti episcopi statuta sunt refragari, aut in quoque transgredi, sciat se anathematis vinculo innotatum, et a diabolo et ejus atrocissimis pompis atque Juda traditore Domini nostri Jesu Christi æterni incendii supplicio concremandum deputamus. At vero qui pio instituto observator et omnibus exstiterit custodiens hujus nostri apostolici constituti ad cultum Dei respicientibus, benedictionis gratiam C a misericordiosissimo Domino Deo nostro multipliciter consequatur, et vitæ æternæ particeps effici mereatur.

Scriptum per manus Joannis notarii regionarii atque scriniarii S. Rom. Ecclesiæ, in mense Martio indictione vi. Bene valete. Data v Kal. Martias per manus Gregorii episcopi et bibliothecarii sanctæ apostolicæ sedis, anno, Deo propitio, pontificatus domni Benedicti summi pontificis et universalis septimi papæ in sacratissima sede B. Petri apostoli, quarto, in mense et indictione suprascripta vi.

XII.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO ECCLESIA AUSONENSI.

(Anno 978.)

[Florez. ubi supra, p. 102.]

Notum esse volumus omnibus majoribus et minoribus totius provinciæ Ausoniæ et Barkinoniæ, atque Gerundense, sive Urgelitense, vel quicumque huic provinciæ constituti esse cernuntur de hunc episcopum Froya nomine, quia venit ad limina apostolorum et sedis nostræ accessit ante nostram præsentiam, ostendit nobis omnibus suis scripturis, quas

(6) Situm erat hoc monasterium, quod puellarum fuit, in colle peramœno fere ad littus maris, et ad ripam fluvii Siagnæ, in quo olim erat, ut tradunt,

A seriem acquisivit sui episcopatus, et omnibus qui sibi subjecti esse noscuntur. Ita privilegium nobis postulavit, quod et nos libenti animo ei confirmavimus, sicut in ipso privilegio reperitur. Quapropter rogamus, et nostra apostolica auctoritate præcipimus, ut nullus homo, excepto Borrelli comite suo solo corpore, et uxori suæ Ledgardis, et legitimo filio ejus Raimundo, si præsumpserit aliquam invasionem, vel contra prædictum episcopum calcaneum erexerit, cujuscunque ordinis vel sexus, sive clericus sive laicus, sit excommunicatus.

XIII.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO CLUNIACENSI.

(Anno 978.)

Maiolo Cluniacensi abbati donat insulam Lerinensem cum monasterio Arluco.

[D. Bouquet, *Recueil IX*, 245.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, dilectissimo in Christo filio MAIOLO charissimo abbati Cluniacensis monasterii, ejusque successoribus in perpetuum.

Quia monasterium Cluniacense, quod tu Deo propitio regulariter regis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ novimus esse commissum ad defendendum et dilatandum, idcirco benevoli et benefici erga eundem locum debemus existere. Quapropter notum sit omnibus quia petisti a nobis ut jam dicto tuo monasterio insulam Lerinensem cum Arluco (6) monasterio, et omnibus pertinentibus ad eadem loca, nostræ auctoritatis privilegio concederemus; siquidem, ut ex decretis beati Gregorii papæ didicimus, eadem insula in jure ac subjectione sanctæ sedis apostolicæ consistit. Petitionibus tuis igitur faventes et assensum præbentes, sub omni integritate donamus tibi atque successoribus tuis eandem insulam et idem monasterium Arlucum cum omnibus sibi pertinentibus. De quibus si quis te vel successores tuos injuste pulsaverit, gladio excommunicationis noverit se feriendum. Volumus autem ut annuatim ad sepulcrum beati Petri quinque solidos argenteos exinde persolvas. Ut hæc nostra auctoritas vigorem et soliditatem in perpetuum obtineat, sigillo nostro signavimus, et manu nostra firmavimus. D

Scriptum per manum Stephani notarii regionarii atque scriniarii S. Romanæ Ecclesiæ in mense Maio, indict. vi. Bene valete.

Datum x Kal. Junii per manum Joannis episcopi Salernitanæ Ecclesiæ, anno iv pontificatus domni nostri Benedicti papæ VII, imperante domno nostro Ottone a Deo coronato magno et pacifico imperatore anno xi, in mense Maio, indict. vi.

ara in luco Veneri sacra, a quo *Ara luci* nomen accepit.

XIV.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO
SANCTI PETRI RODENSI.

(Anno 979.)

[D. Bouquet, *ibid.*, p. 246.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, HILDESINDO episcopo et omnibus monachis in monasterio sancti Petri Rodensis degentibus, salutem et pacem et apostolicam benedictionem.

Quoniam gratissimum satisque condignum iudicamus famulantibus famulitium impendere, atque donantibus præmia largiri, idcirco quia monasterium sancti Petri Rodensis, quod jure hæreditario possidendum accepistis, nunc autem sub jure et dominatione almi principis apostolorum Petri et nostræ venerabilis Romanæ sedis perpetuo habiturum, et vobis conspicimus esse traditum, quocirca versa vice auctoritate apostolica concedimus et confirmamus tibi tuisque successoribus in perpetuum cœnobium sancti Petri apostoli Rodensis, cum omnibus suis adjacentiis et pertinentiis et terminis suis, in tali ratione, ut sub tuitione beati Petri apostoli et nostra consistat in perpetuum. Concedimus insuper et absque ulla reservatione donamus eidem monasterio omnia prædia vel alodia quæ danda sunt vel data ab hodierno die et deinceps a fidelibus viris vestræ regionis beato Petro apostolo nostræ urbis Romanæ sedis, ut in jure et dominatione persistent cœnobii Rodensis in perpetuum habenda, ab urbe Narbona usque in finibus Hispaniæ. Notum ergo nunc sit omnibus hominibus regionis vestræ, quod sub tuitione et regimine beati Petri apostoli et nostra gubernatione vel defensione ille locus consistat. Idcirco omnes fideles vestræ regionis sub testimonio Christi admonemus ut omnia, quæ ad præfatum locum pertinent, ad utilitatem monasterii et habitantium in eo restituant, et in vice beati Petri apostoli Romæ summa cum diligentia illum locum venerentur et diligant. Et si quis causa orationis ad nostram sedem apostolicam pervenire non poterit, summo studio illum locum venerari concedimus ei. Si quis autem vel ex prædiis vel alodis loci illius, vel omnia quæ ad jam dictum locum pertinent occultaverit vel tenuerit sine consensu fratrum, aut scierit quod aliquis absconse teneat, sub testimonio Christi ex apostolica auctoritate commonemus ut ab hodierno die non teneant injuste, nec abscondant, sed reddere et manifestare præscripto monasterio festinent. Et redita vel manifestata jure perpetuo una cum illis quæ per hanc nostram apostolicam sanctionem et per alia *divalia* (*sic*) decreta statuimus atque decrevimus, usque in finem mundi illibata et inconcussa permanenda decernimus.

Si quis autem, quod non credimus, hujus concessionis vel donationis temerator aut contemptor exstiterit, æternis condemnationibus subiaceat inno-

(7) Foundationis chartam monasterii Bisuldunensis a Mirone episcopo Gerundensi, et comite Bisuldunensi, atque a fratribus ipsius Olibano et Seniofrido

A datus, et sanctos Dei Petrum et Paulum principes apostolorum sibi in præsentem et futura vita sentiat contrarios; atque in inferno inferiori concrematus cum diabolo et omnibus deficiat impiis. Hujus vero apostolicalis decreti nostri paginam propriis manibus roborantes, in manus Hildesindi episcopi atque abbatis ipsius loci et fratrum cum illo comitantium tradimus, annuente Christo Jesu Domino nostro, perenniter atque fideliter possidendam. Qui ergo nostræ concessionis vel donationis adjutor atque defensor exstiterit, apostolicam benedictionem et peccatorum absolutionem ab ipso clavigero summo se obtinere sciat.

Scriptum per manus Stephani notarii atque scribarii in sede beati Petri apostoli Romæ, anno Incarnationis Domini 979, indictione vii, in mense Aprili.

XV.

PRIVILEGIUM BENEDICTI PAPÆ VII PRO MONASTERIO
BISULDUNENSI.

(Anno 979.)

Monasterium sub sua protectione suscipit, ejus possessiones confirmat, aliaque ei concedit privilegia.

[Mansi, *Conc.* XIX, 71.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis GAUSBERTO abbati monasterii Bisulduno, quod est situm infra castrum Bisulduni, ad flumen Fluviani, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis, salus, pax et benedictio, quod ad mundum permaneat. Amen.

Cum constet Dominum Deum nostrum honorem sanctæ universalis Ecclesiæ incessanter a propagantibus beatæ fidei augmentare, necesse est accipientibus ab illo totius curæ regiminis: et idcirco ego Benedictus papa cum cœtu episcoporum presbyterorumque, cum omni caterva clericorum in Romanâ sede degentium, sub norma beatissimi Petri Deo militantium, in nostra protectione suscipimus (*deest aliquid*), et præsentis scripti privilegio roboramus illud donum, quod dilectus filius noster (7) Miro episcopus Gerundensis per paginam donationis Romanæ Ecclesiæ tradidit pro remedio animæ suæ, suorumque parentum, videlicet ecclesiam S. Petri Bisulduno cum omnibus ecclesiis, et prædiis, et villis, et dominicaturis ab eo datis, seu ab aliquibus fidelibus in futurum concessis, adipisci potuerit, nostro in hoc præsentem privilegio in perpetuum confirmamus et in omni libertate disponimus: statuentes etiam ut ordo monasterii, qui secundum Deum et regulam B. Benedicti ab eodem episcopo institutus esse dignoscitur, semper inviolabiliter sub regimine proprio abbatis observetur. Præterea quæcumque bona idem monasterium in futurum donatione et pontificum concessionem, regum vel principum oblatione multorumque fidelium, dante Deo, poterit

comitibus habes in Marcæ Hispanicæ appendice pag. 919. MARTENE.

adipisci, a modo firma nobis sub tutela beati Petri et nostra illibata in sempiternum permaneant. Concedimus si quis de illis regionibus alodia vel aliqua oblatio mercedis sanctæ Romanæ Ecclesiæ relinquatur, præfatum monasterium per nostrum beneficium possideat in sempiternum, et abbas qui præest vel qui præfuerit in eodem monasterio, per singulos annos quinque solidos S. Petro Romæ persolvat in censum; et si minime annuatim venire non possunt, ad quartum annum viginti solidos persolvant. Statuimus etiam ut quando abbas ipsius monasterii obierit, neque a regibus, neque a comitibus, neque a quacunque persona ibidem abbas constituatur, sed a cunctis ibidem degentibus servis Dei juxta Patris Benedicti regulam eligantur abbates, qui a Romano pontifice vel a suo mandatore benedictionem suscipiant. Confirmamus igitur et stabilimus ut nullus archiepiscopus, nullus episcopus in ipsum monasterium sive suas ecclesias a prædicto episcopo datas, neque clericos in eis stantes, in eodem monasterio, neque abbatem, monachos et conversos suos audeat et præsumat sententiam excommunicationis inferre, vel a nullo possint interdici vel excommunicari, nisi a Romano pontifice.

Item etiam concedimus ut si quis causa orationis ad prædictum monasterium venerit, habeat licentiam introducendi et omne officium audiendi, nisi forte quis reatu suo proprio fuerit excommunicatus. Concedimus quoque ipsius loci abbati correctionem cunctorum suorum clericorum, ut nullus episcopus, nulla ecclesiastica vel laica persona dominationem ibi habeat; sed quidquid ecclesiasticum est per manum ipsius abbatis et sub regimine ipsius cuncto subsistant tempore. Oleum vero seu sanctum chrisma baptizantium, consecrationes altarium, a quocunque voluerit catholico episcopo suscipiat. Cœmeterium de omni villa Bisuldini et de omnibus circumstantibus villis, sicut a supradicto episcopo constitutum est, confirmamus et roboramus, etc.

Datum VIII Idus Maias, imperante domno nostro Ottone, a Deo coronato, magno et pacifico, anno XII, et indictione VII, anno Dominicæ incarnationis nongentesimo septuagesimo nono, æra MVII.

XVI.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO ABBATIA
S. RUFILLII FOROPOPULENSIS.

(Anno 980.)

[Apud Ughelli, *Italia Sacra*, II, 599.]

(8) In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Anno, Deo propitio, pontificatus divi Benedicti summi pontificis, et universalis PP. in apostolica

(8) Bulla more Ravennate conscripta licet a cæterarum pontificiarum litterarum forma abhorreat, tamen commentitiam eam non judicaverim. JAFFE.

(9) Hoc tempore habitam fuisse Romæ synodum, in qua inter alia agitata sit causa Giseleri Magdeburgensis episcopi, testatur Ditmarus lib. III, Chron.

beati Petri apostoli Domini sede anno 5. Regnante sicque imperante divo Othone a Deo coronato pacifico magno imperatore, in Italia vero anno 13, die 22 Augusti indict. VIII, civitate Ravennæ:

Casum generis humani considerantes, æternarum supplicia flammaram metuentes, decrevimus æternas Domino deferre oblationes, et perpetualiter metui-
mus multari suppliciis. Ideo ego Benedictus catholice Ecclesiæ episcopus, imo cum consensu, et auctoritate cardinalium S. R. E. concedo, suppliciter offero sanctæ et intemeratæ Ecclesiæ beati Ruphilli pontificis et confessoris Christi, sita extra murum Popilien., do, et concedo, et transfero, et perpetualiter transacto personaliter alienationis jura, et dominium divo Leoni humili abbati, et per eum monasterio S. Ruphilli in perpetuum, et quod habetur, et possidetur, et a meis majoribus detineri videtur. . . Capellam S. Athanasii, sex integros fundos, fundum Monendomum, fundum S. Athanasii, Lamam, Monsignanum, Laniagnam, Bratulam, et fundum circumdatum a quatuor viis, id est Spinariæ, et Pizacitæ, et Casalbronorum casanistæ, et petrae Fictæ Gibanelli, cum campis, vineis, et terris, arbustis, arboribus, et constituo, etc. . . repono in territorio Corniolen. et plebem S. Apollinaris, et S. Prosperi, ita ut in prædictis monasterio, et omnibus rebus a me traditis sub defensione, et regimine S. Romanæ Ecclesiæ constituo. Deprecor, et hunc psalmum, *Deus in adjutorium meum intende, et Kyrie eleison* ter repetis pro me de cætero canatis. Pontifices autem ipsi aliud super te, tuosque successores, donationis, sive tributis aliquo modo indicere debeant, nisi hoc quod a nobis in ista chartula fuerunt designata, si quis autem contra, etc. Quam vero chartulam juvante Dei nutu ex genere consulis Taber. hujus civitatis Ravennæ subscribendam rogavimus, subscriptam manibus meis propriis. . . Ut qui a nobis obtulit roborandam nostrorumque præsentia, etiam tibi quoque supra contradidi sub die, mense, et indictione VIII, civitatis Ravennæ.

Ego Benedictus catholice Ecclesiæ episc. ss.

Ego Marcus presb. et card. S. Stephani ss.

Ego Joannes presb. et card. S. Crucis in Hierus. ss.

Ego Leo presb. et card. SS. Joannis, et Pauli ss.

D Ego Julianus subdiac. et cancell. paginam donationis et transactionis subser.

XVII.

CONCILIIUM ROMANUM (9) A BENEDICTO PP. VII CONTRA SIMONIAICOS HABITUM ANNO CHRISTI 981.

[Apud Mansi, *Conc.* XIX, col. 77.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei.

Notum esse volumus omnibus catholicis et orthodoxis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, regibus

Quod ait Giselerum malis artibus ab imperatore eam sedem obtinuisse, fidem nullam meretur; cum Adam probatæ fidei antiquus chronographus, libro II, cap. 14, Giselerum virum sanctum et Wipulorum apostolum nominet. Vide Baronium anno 983.

et principibus, ducibusque et comitibus, vel universis in toto orbe terrarum Christo famulantibus, qualiter synodum aggregatum est in ecclesia beati Petri apostolorum principis, ante sacratissimum ejus corpus, una cum domno Ottone serenissimo imperatore augusto, spirituali filio nostro, cum nostris suffraganeis, archiepiscopis, et episcopis, presbyteris, et diaconibus, vel cuncto clero sanctæ catholicæ et apostolicæ Romanæ Ecclesiæ. Et ibidem perlecta sunt capitula de sacris canonibus, qualiter liceret episcopo de sacris id est [*ecclesiasticis*] ordinibus aliquod præmium accipere. Et auxiliante Deo, et annuente ipso apostolorum principe beatissimo Petro, in eodem loco interdictum est primitus a nostro proprio ore, et postea a cunctis venerabilibus archiepiscopis et episcopis in eodem sacratissimo loco residentibus, quod ab ista hora in antea, ab ostiario usque ad sacerdotium, nullum pretium exinde accepturos esse, sicuti in decretis sanctorum Patrum continetur. (*Chalcedon. can. 2.*) « Si quis (episcopus per pecuniam fecerit ordinationem, et sub pretio redegerit gratiam, quæ non potest vendi, ordinaveritque) per pecunias episcopum aut presbyterum, aut diaconum, vel quemlibet ex his qui connumerantur in clero, aut promoverit per pecunias dispensatorem, aut defensorem, vel quemquam qui subjectus est regulæ, pro suo turpissimi lucri commodo : is cui hoc attentanti probatum fuerit, proprii gradus periculo subiacebit. Et qui ordinatus est, nihil ex hac ordinatione vel promotione, quæ est per negotiationem facta, proficiat; sed sit alienus a dignitate, vel sollicitudine, quam pecuniis quæsivit. Si quis vero mediator tam turpibus et nefandis datis vel acceptis exstiterit; si quidem clericus fuerit, deponatur; si vero laicus, aut monachus, anathematizetur. »

Item in eisdem decretis (can. apost. 30) : « Si per pecuniam hanc obtineat dignitatem, dejiciatur et ipse, et ordinator ejus, et a communione modis omnibus abscindatur, sicut Simon Magus a Petro. »

Verum etiam propter illam pessimam emptionem Hierosolyma capta est; quia ipsi sacerdotes iniqui, qui debuerant esse observatores legis et prædicatores, ipsi primi facti fuerant prævaricatores. Denique invenerant sibi quoddam ingeniolum, ut persuaderent filiis Israel de longinquo venientibus, ut victimas secum non deferrent, sed munera, offerentibusque sibi, non sicut præceptum erat a Domino, immolabant; sed ad hoc sibi reservabant, ut aliis atque aliis venderent, et ad hoc sibi pretium muneris multiplicarent.

Nam idem Dominus et Salvator noster Jesus Christus, non per prophetas, neque per apostolos, aut per doctores aliquos, sed per se ipsum, *flagellum de funiculis fecit; et ejecit omnes de templo, boves quoque et oves, et nummulariorum effudit æs, et mensas subvertit. Et his qui columbas vendebant, dixit: Auferte ista hinc, et nolite facere domum Patris mei domum negotiationis* (Joan. 11, 15, 16). Do-

mus autem a Salomone ita condita fuerat, ut domus Dei vocaretur, essetque, sicut ipse sapientissimus rex. Sed domus negotiationis facta est, quando in ea boves, et oves, et columbæ vendebantur.

Unde nos, charissimi fratres, et dilectissimi filii, sollicite vigilare oportet, qui pastoralementem curam in nostris ovibus exercendam suscepimus, ne eas lupinis dentibus lacerandas tradamus; et ad ultimum nosmetipsi, qui pastores vocamur, in die tremendi examinis apud pium et benignum judicem lupi rapaces inveniamur. Pro quibus vestram sanctam fraternitatem rogando, obsecrando, monendo, et arguendo mandamus, ut omni occasione postposita, diligenti studio, et sollicitudine maxima, ea quæ vobis agenda transmisimus, implere studeatis. Nam si quislibet presbyterorum, aut diaconorum, gratis donum Spiritus sancti ab archiepiscopo, sive a metropolitano suo accipere non potuerit, studeat venire ad sanctam matrem Romanam Ecclesiam catholicam, atque apostolicam, et in eadem episcopalem benedictionem accipiat sine omni simoniaca hæresi.

(S. GREGORIUS, lib. IV, ep. 44.) « Is autem qui ordinatus fuerit, si non ex placito, neque exactus, aut petitus, post acceptas chartas et pallium, offerre aliquid cuilibet ex clero gratiæ tantummodo causa voluerit, hoc accipi nullo modo prohibemus; quia ejus oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ ex accipientis ambitu non processit. »

Quicumque de sanctis ordinibus hanc nostram viderit epistolam, et verba vel exempla sanctorum Patrum non observaverit, sciat se non esse connumeratum inter discipulos Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi; sed damnatum inter impios et inter eos qui dixerunt Domino Deo: *Recede a nobis, scientiam viarum tuarum nolumus* (Job XXI, 14).

Hic vero qui legitime illam custodierint, et pio intuitu observaverint, recipiant partem cum Abram, Isaac et Jacob, in regno cælorum, una cum eodem Domino et Salvatore nostro Jesu Christo, qui nunc et semper vivit et regnat Deus in cuncta sæcula sæculorum.

Hanc itaque nostram epistolam jubemus atque præcipimus, ut per manum charissimi confratris nostri Mironis episcopi, cunctis aliis archiepiscopis et episcopis deportetur, ut idem ipse per suum laborem et certamen, dignam exinde mercedem recipiat, et fructum afferat in poenitentia [*Forse in patientia, HARD.*].

XVIII.

BULLA BENEDICTI PAPÆ VII PRO MONASTERIO S. WALARICI.

(Anno 981.)

[Apud Mabill. *Annal. ord. Bened.* IV, 685.]

BENEDICTUS servus servorum Dei, dilectissimo nostro filio RESTOLDO religioso abbati, vel omni congregationi in monasterio sancti Walarici, quam Hugo gloriosissimus comes, nosterque spiritualis filius, in regula beati Benedicti noviter congregavit, vestrisque successoribus in perpetuum.

Cum magna nobis sollicitudine insistit cura pro universis Dei Ecclesiis ac piis locis, vigilandum ne aliquam necessitatis jacturam sustineant, sed magis propriæ utilitatis stipendia consequantur. Igitur quia per interventum Hugonis gloriosi comitis rationaliter postulastis a nobis, quatenus pro suo magno amore atque dilectione confirmaremus vobis prædictum monasterium sancti Walarici cum omnibus rebus mobilibus, cumque et immobilibus, quibus a præfato Hugone gloriosissimo comite concessa esse noscuntur, vel a cæteris Christianis in perpetuum concessa atque largita esse videntur, vel cum omnibus ad ipsum monasterium generaliter et nunc pertinentibus sicuti est. Igitur privilegiis sedis apostolicæ infulis coretur, ut sub jurisdictione sanctæ nostræ Ecclesiæ matris permanendum, nullius alterius Ecclesiæ jurisdictionibus submittendum. Pro qua re piis desideriis faventes, nostra auctoritate id quod exposcitur effectui mancipamus. Et ideo omnem cujuslibet Ecclesiæ sacerdotum in præfato monasterio ditionem, quamlibet habere auctoritatem præter sedem apostolicam prohibemus, ita ut nisi ab abbate ipsius monasterii fuerit invitatus, nec missarum solemnitas ibidem quisquam præsumat celebrare omni modo, nec licentia sit, ut dictum est, ex ejus vel omnibus eidem monasterio sancti Walarici pertinentibus, situm in comitatu Witmau cuiquam magnæ personæ, parvæque auferre. Ut profecto juxta id quod subjectos idem ut in monasterio apostolici constituti atque privilegii consistit, incõcussa dotandum permaneat. Si quis autem, quod non optamus, nefario ausu præsumpserit hæc, quæ a nobis ad laudem Dei pro stabilitate jam dicti monasterii, statuta sunt, refragare, aut in quoquam transgredi tentaverit, reum se, et atri anathematis vinculo innodatum esse, et diabolo et ejus atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Domini nostri Jesu Christi æterni incendii supplicio concremandum deputamus a Domino. Qui vero pio intuitu custos et observator exstiterit, benedictionis gratiam a misericordissimo Deo nostro consequi mereatur, et vitæ æternæ particeps effici mereatur. Scriptum per manus Bonizzonis notarii regionarii et scriptoris sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Aprili, indictione ix. Bene valete.

Datum i Kalend. Aprilis per manum Stephani episcopi et bibliothecarii S. R. E. anno pontificatus domini Benedicti sanctissimi VII, papæ in sede beati Petri apostoli VII, imperante domno Ottone a Deo coronato magno imperatore, anno xiii, in mense et indictione nona feliciter. Amen.

XIX.

BENEDICTI PAPÆ VII EPISTOLA AD LIUDOLPHUM ABBATEM CORBEIENSEM.

(Anno 984).

Corbeiensis monasterii jura confirmat et pontificalia ornamenta abbati concedit.

[Apud Mansi, *Conc.* tom. XIX, col. 55.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, LIU-

DOLPHO, religioso abbati sanctæ Corbeiensis ecclesiæ, nostroque dilectissimo filio suisque successoribus in perpetuum.

Cum summæ apostolicæ dignitatis apex in hoc divini profectus nitore dignoscitur præfulgere, cum in exercendis Dei laudibus sui impensius studuit laboris exhibere certamen; ob hoc debita nos ejusdem apostolicæ pastoralis compulit sollicitudinis cura, quidquid ad stabilitatem piorum pertinere dignoscitur locorum ubertim promulgari, et apostolicæ institutionis censura confirmari. Igitur quia postulasti a nobis quatenus monasterium SS. martyrum, protomartyris Stephani atque Viti martyris in loco qui dicitur Corbeia, privilegiis sedis apostolicæ et infulis coretur, ut sub jurisdictione sanctæ nostræ sedis, cui Deo auctore deservimus, Ecclesiæ jurisdictionibus submittatur: pro qua re piis desideriis faventes hac nostra auctoritate, id quod postulas effectui mancipamus, et omnem cujuslibet ecclesiæ sacerdotem, in præfato monasterio ditionem quamlibet habere et auctoritatem, præter sedem apostolicam prohibemus: ita ut, nisi ab abbate monasterii fuerit invitatus, nec missarum ibidem solemnitas quisquam præsumat celebrare, omnimodo statuentes, apostolica censura sub divini judicii obtestatione, et validis atque atrocioribus anathematis interdictionibus, ut nullus unquam præsumat, quacunque dignitate sit præditus vel potestate, vel etiam quæcunque magna parvæque persona in eodem monasterio vel ejus causis incumbere, aut de rebus et possessionibus, vel quicquid ad illud monasterium pertinere videtur, quoquo modo auferre vel alienare; promulgantes nempe, et hoc auctoritate beati Petri apostolorum principis, coram Deo et terribili ejus futuro examine per hoc nostrum apostolicum privilegium atque constitutum sancimus atque decernimus, ut loca quæ ab abbate quolibet in eodem monasterio commutata vel etiam concessa sunt, nec non et aliæ laicorum possessiones, quæ a regibus, vel ducibus, et a cæteris Christianis ad eundem sanctum locum largitæ atque oblatæ sunt, aut in posterum illi concessæ fuerint firma stabilitate prædicti monasterii existenda, atque in perpetuum statuimus permanenda. Concedimus etiam et confirmamus apostolica auctoritate ut de alio monasterio abbas ibi non constituatur, sed ipsi servi Dei secundum regulam beati Benedicti viventes, etiam ex sua propria congregatione potestatem eligendi abbatem habeant. Insuper etiam concedimus ut in præcipuis festivitatibus, id est in Natali Domini, atque in Epiphania, et purificatione sanctæ Mariæ, die Resurrectionis, et Ascensionis, Pentecoste, et festivitate S. Joannis Baptistæ, in natalitiis apostolorum, in festivitatibus S. Mariæ et sanctorum, quorum meritis jam dictum monasterium dedicatum est, abbas ipsius loci intra missarum solemnitas dalmatica et sandaliis utatur. Si quis autem, quod non optamus, nefario ausu præsumpserit his quæ a nobis ad laudem Dei pro stabilitate jam dicti monasterii statuta

sunt, refragari aut in quoquam transgredi, sciat se anathematis vinculo innodatum; et diabolo et ejus atrocissimis pœnis, atque cum Juda traditore Domini nostri Jesu Christi æternis incendiis et supplicio concremandum deputamus a Domino. Qui vero pio intuitu et in omnibus exstiterit custoditor hujus nostri apostolici constituti, ad cultum Dei respicientis, benedictionis gratiam a misericordissimo Domino Deo multipliciter consequatur, et vitæ æternæ particeps effici mereatur.

Scriptum per manum Joannis notarii nostri et sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, nonis Aprilis, indictione IX. Datum per manum Stephani episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno, Domino propitio, pontificatus domini nostri Benedicti summi pontificis et universalis Ecclesiæ papæ in sacratissima sede beati Petri apostoli septimo, imperante domino nostro Ottone coronato, anno imperii ejus XII, quarto nonas Aprilis.

XX.

BENEDICTI PAPÆ VII EPISTOLA AD EPISCOPOS GALLIÆ ET GERMANIÆ.

(Anno 981.)

Omnibus episcopis Galliæ Germaniæque in synodis quid actum sit significat. Privilegia Ecclesiæ Magdeburgensis confirmat et auget. Addit hæc: « Hoc autem præsens privilegium per nostri secretarii legatos episcopis Galliæ et Germaniæ dirigimus confirmandum. »

[Boysen, *Allg. hist. Mag.*, I, 194.]

Concessæ nobis, etc. *Reliqua vide apud laudatum collectorem.*

XXI.

BENEDICTI VII PAPÆ PRIVILEGIUM PRO ECCLESIA PARISIENSI.

(Anno 980-982.)

[*Gall. Christ.* tom. VII, instrum. p. 20.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, sanctæ Romanæ sedis apostolicus, omnibus coepiscopis et omnibus principibus in parte Galliarum residentibus, perpetuam in Domino salutem.

Convenit apostolico moderamini pia religione polentibus benivola compassione succurrere, et poscentium animis alaeri devotione impertiri assensum; siquidem etenim potissimum lucri præmium apud conditorem omnium Deum, quando venerabilia loca opportune ordinata, ad meliorem fuerint sine dubio statum perducta. Noscat igitur vestræ excellentiæ laudabilis mansuetudo, quod Elysiardus Parisiensis sedis episcopus adiens limina beatorum apostolorum Petri et Pauli Romæ, instantia, ostendens regalia præcepta, quæ pro remedio animarum suarum, necnon et antecessorum nostrorum privilegia ecclesiæ beatæ Dei genitricis et virginis Mariæ, et sancti protomartyris Stephani præfati loci, firma conscriptione tradiderunt. Hac autem ratione commotus supplici devotione deprecatus est nobis, quatenus apostolica auctoritate ei reconfirmarem prædictas conscriptiones et episcopatum præfate sedis, cum

omnibus pertinentiis vel adjacentiis suis, videlicet abbatiam sancti Eligii, abbat. sancti Germani Rotundi, abbat. sancti Marcelli, abbat. sancti Clodoaldi atque sancti Martini, abbat. sancti Petri quæ dicitur Respacis, abbat. sancti Saturnini de Canrosa, abbat. sancti Petri quæ dicitur Nigella, abbat. sancti Martini quæ est in Campellis, abbat. sancti Petri quæ dicitur Caziacus super Matriona, cum omnibus adjacentiis earum, et quidquid tam in præsens quam in futurum præfata ecclesia possidenda est. Simili modo de stipendiis fratrum ipsius loci, scilicet Spedonam potestatem cum ecclesia, ac villulam nomine Macearias, cum omnibus inibi juste legaliterque aspicientibus, quam idem prælibatus præsul Elysiardus, amore Dei ductus, tam a suo, quam a successorum suorum dominio auferens, in fratrum sanctæ Mariæ præfate sedis delegavit usus. Undresiacum cum ecclesia et altare omnique integritate et suis adjacentiis. Aureliacum cum ecclesia et altare suisque appenditiis; Civiliacum, Lajacum cum ecclesia et altare omnibusque inibi adjacentibus; Castenedum cum ecclesia et altare suisque appenditiis; Baniolum cum ecclesia et altare et suis adjacentiis; Sulciacum cum ecclesia et altare cum omnibus ad usus fratrum pertinentibus, Christoilum cum ecclesia et altare vel quidquid inibi ad prædictorum pertinet stipendia. Hæc enim septem altaria præfate sedi attinentia memoratus præsul, ex proprio dominio sine suorumque successorum venditione, nullo contradicente, stipendiis perpetualiter ipsorum attribuit fratrum; Eleriacum, Steovillam, Rozetum, Cellas et Vernon, Machelum et Samesium, Mintriacum, Mauriacum cum ecclesiis et universis ad se pertinentibus; Viriacum cum omnibus quæ videntur ad prædictorum usus fratrum aspiciere, sed et medietatem nonæ ac decimæ, quæ de rebus ipsius ecclesiæ abstractæ fuerant, ab iis qui eis utuntur, accipi solent. Fontenetum cum ecclesia, Vilcenam cum omnibus inibi adjacentiis, ob firmitatem tamen religionis petiit supra taxatus Elysiardus episcopus, ut et claustrum ipsius congregationis jure perpetuo confirmarem, quo absque ullius inquietudine tam ipsius loci episcopi, quam aliarum personarum securi viverent, et unusquisque canonicus suam propriam domum, cum omnibus dare vel vendere valeat cuicumque canonico voluerit ex ipsa congregatione, nullique alio, velut constitutum est a priscis temporibus. Nos vero inspectis piissimorum Augustorum, et paternis præceptionibus, libuit nobis petitionibus ejusdem episcopi assensum præbere, ut sub jure et patrocinio sanctæ Romanæ et apostolicæ sanctæ matris Ecclesiæ omnia firma atque inviolata jugiter maneant, præcipientes apostolica auctoritate jam dictis canonicis, eligentes ex semetipsis per communem omnium assensum præpositos et decanos, qui et eorum prævideant villas, et debita stipendia eis administrent fideliter. Eo namque ordine præcipimus, ut nullus episcoporum per successiones subtrahere, minuere, aut ad

usus suos retorquere, vel alicui in beneficium tribuere, neque ullum impedimentum ex prædictis rebus fratrum inferre, sed nec servitia ex eadem terra exactare, neque ullas in aliqua re exactiones inde exigere præsumant, si augere eis placuerit, licitum habeant; distrahendi autem vel minuendi, ea quæ pro Dei amore statuta sunt, nec quidquam valeant; statuimus namque sub divini iudicii intuitu, obtestatione et beatorum apostolorum Petri et Pauli, nostræque humilitatis jussione, ut nullus unquam ex imperantibus, regibus, marchionibus, ducibus, comitibus, principibus, vel ex omni judiciaria potestate accinctus, seu in quolibet ordine et ministerio constitutus, in supradictis episcopi vel canonicorum rebus, nec in ipsa insula ubi civitas Parisius videtur esse posita, et de regali via ex parte sancti Germani rotundi a sancto Mederico usque ad locum qui vulgo vocatur Tudella in ruga ejusdem sancti Germani, nec in aliis minoribus viis quæ tendunt ad eundem monasterium, aliquam judicandi potestatem inibi exercent, nec aliquem censum, neque teloneum, neque ripaticum, neque rotaticum, neque portaticum, neque bannum, freda nec ullas restrictiones faciendas, nec ullas reparatas, nec foraticum, nec pulveraticum, nec ullas leges faciendas, nec de liberis hominibus albanisque ac colonibus in supradicta terra commanentibus, aliquem censum, vel aliquas redditiones accipere præsumat, nec quamlibet malitiam, nec jacturæ molestiam, ibidem sive pacis, sive belli tempore inferre conetur, dum profecto amodo usque in finem sæculi, ut prædictum est, summa stabilitate sub patrocinio et jurisdictione sanctæ Romanæ matris Ecclesiæ permanendum cuncta decernimus. Si quis autem, quod non optamus, hæc quæ a nobis ad honorificentiam sanctæ Dei genitricis Mariæ, et beati protomartyris Stephani, cæterorumque sanctorum qui ibi venerantur, pro ipsius stabilitate episcopatus statuta sunt, transgredi ausu nefario præsumpserit, sciat se anathematis vinculo innodatum, et cum diabolo et omnibus impiis, æterni incendii atrocissimo supplicio deputatum. At vero qui pio intuitu custos et observator horum præceptorum extiterit, omnimodæ benedictionis gratiam, omniumque peccatorum suorum absolutionem et indulgentiam, et cælestis vitæ beatitudinem cum sanctis et electis a misericordissimo Domino Deo nostro consequi mereatur in sæcula sæculorum.

Bene Valet. Amen.

Data III Kal. Januarii per manum domini Stephani episcopi et bibliothecarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

XXII.

BENEDICTI VII PAPÆ BULLA PRO MONASTERIO S. VINCENTII AD VULTURNUM.

(Anno 982.)

[Muratori *Rer. Ital. Script.* I, II, 464.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, JOANNI venerabili abbati ex monasterio Christi mar-

tyris Vincentii, et per se in eodem venerabili monasterio tuisque successoribus in perpetuum.

Cum magna nobis sollicitudine cura insistit pro universis Dei ecclesiis ac piis locis vigilandum, ne aliquam necessitatis jacturam sustineant, sed magis propria utilitate stipendia consequantur, ideo convenit nos pastoralis tota mentis integritate eorundem venerabilium locorum maxime stabilitatis utilitatem procurare, etc. Igitur quia petistis a nobis quatenus monasterium beati Vincentii martyris situm supra fluvium Vulturum territorio Beneventano, partibus Samniæ, una cum suis pertinentiis et monasteriis, videlicet monasterium beati Petri apostoli positum juxta fluvium Sabbati, etc. Et ideo concedimus vobis vestrisque successoribus licentiam apostolicæ sedis nostræ ut quamlibet Christianitatem indigentibus in prædicto venerabili monasterio qualis episcopus vobis ad invitandum ire volueritis, habendi potestatem, etc. *qualiter legitur in cæteris bullis.*

Scriptum per manus Joannis scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Octobrio, die 9, indictione XI. Bene valet.

Datum VI Nonas Octobris per manus Stephani episcopi et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno, Deo propitio, pontificatus domini nostri Benedicti summi pontificis et universalis septimi papæ, in sacratissima sede beati Petri apostoli, octavo, per indictione præfata XI.

XXIII.

BENEDICTI PAPÆ VII BULLA PRO MONASTERIO S. HILARII CARCASSONENSI.

(Anno 982.)

[Mabill. *Annal. ord. Ben.* IV, 687.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei.

Notum sit omnibus Christianis, quia venerunt Rodgarius comes cum conjuge sua, nomine Adhalaice, simulque cum eis venit Benedictus abbas ad limina apostolorum beati Petri et Pauli ante nostram præsentiam, petieruntque ut confirmaremus eis per nostram apostolicam auctoritatem monasterium, quod est consecratum in honore sancti Saturnini, ubi beatus Hilarius humatus quiescit; ut non sit licitum ab hac hora inantea, neque comiti, neque vicecomiti, neque episcopis, neque ullæ magnæ parvæque personæ, homini neque feminæ, supradictum monasterium aliquid de suis rebus auferre vel alienare præsumat, quidquid modo habet, et inantea acquiraturum erit in perpetuum, sed semper sint in stipendia monachorum, et in eleemosynis pauperum ea, quæ concessa sunt vel donata in præfato monasterio a præfato Rodgario et sua conjuge, id est villa, quæ dicitur Corneliiana, cum ecclesia sancti Petri, et ecclesias, quæ in vico Limoso et Gardia cum ecclesia sancti Petri, et Malbindus et Salsingus, et cætera loca, quæ a præfato monasterio pertinent, vel pertinere debent. Post vero obitum Benedicti abbatis, nemo ibidem abbatem constituat, nisi quem con-

sensu et communiore voluntate fratrum, qui ibidem A Deo serviunt, vel inantea sunt servituri, elegerint. Hæc omnia, quæ suprascripta sunt, concedimus tibi Benedicto abbati. tuisque successoribus in perpetuum pro omnipotentis Dei amore et sancti Petri, nostræque animæ redemptione, item et pro amore Rodgarii comitis Carcassonæ et conjugis ipsius, necnon Raymundi dilecti filii mei, ut illorum sit merces in perpetuum. At vero qui custos et observator fuerit hujus nostri apostolici præcepti, et confirmatione Christiana benedictionem a Patre, et Filio, et Spiritu sancto, in omnibus consequatur, et vitæ æternæ particeps effici mereatur in sæcula sæculorum; et qui observare noluerit, anathematis vinculo sit innodatus, et a regno Dei alienus permaneat.

Scriptum per manum Stephani, notarii et scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Bene valete.

XXIV.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO
S. SALVATORIS ET S. PETRI GEMBLACENSIS.

(Anno 983.)

[Apud Mabill. *Acta SS.* Sæc. V, p. 300.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, religioso abbati venerabilis monasterii sancti Salvatoris Domini nostri Jesu Christi ac sancti Petri noviter ibi constituti, suisque successoribus in perpetuum.

Cum magna nobis sollicitudine insistit cura pro universis Dei ecclesiis ac piis locis invigilandi, ne aliqua necessitate jacturam sustineant, sed magis propriæ utilitatis stipendia consequantur. Ideo convenit nos tota pastoralis mentis integritate eorundem venerabilium locorum maxime integritatem et stabilitatem procurare, et sedulo eorum utilitatibus subsidia illic conferre, ut Deo nostro omnipotenti id, quod pro ejus sancti nominis honore, etiam ad laudem atque gloriam ejus divinæ majestatis, venerabilibus nos certum est contulisse locis, sit acceptabile, nobisque ab ejus locupletissima misericordia digna hujusmodi pii operis in sidereis conferatur arcibus remuneratio. Igitur quia postulastis a nobis, quatenus pro Dei omnipotentis amore ac domini Ottonis præcellentissimi imperatoris, nostrique dilecti filii, concederemus atque confirmarem vobis prædictum monasterium in honore sancti Salvatoris ac sancti Petri constructum, cum omnibus rebus mobilibus atque immobilibus, quæ sub eodem monasterio adjacere ac pertinere videntur, tam mansis quam etiam castris, villis atque casalibus, tam quæ præsentibus sunt, quam quæ etiam usque in finem esse debebunt, positæ in loco, qui vocatur *Gimblaus*, concedimus atque confirmamus apostolica auctoritate, ut de alio monasterio abbas ibi non constituantur, sed ipsi servi Dei secundum regulam sancti Benedicti viventes, ex sua propria congregatione potestatem eligendi abbatis habeant, abbasque privilegiis sedis apostolicæ infulis decoretur, ut sub ju-

risdictione sanctæ nostræ, cui Deo auctore deservimus, Ecclesiæ constitutus, nullius alterius Ecclesiæ jurisdictionibus submittatur. Et ideo cujuslibet ecclesiæ episcopum in præfato monasterio ditionis quamlibet habere auctoritatem prohibemus, nisi tamen benedicendi habeat licentiam: statuentes apostolica censura atque auctoritate beati Petri apostolorum principis sub divini judicii obtestatione ac validis atque atrocibus anathematis interdictionibus, ut nullus unquam nostrorum successorum pontificum vel alia parva magnaque persona, aliquid de rebus vel possessionibus ad idem pertinentibus monasterium, auferre vel alienare præsumat. Si quis autem, quod non credimus, nefario ausu parva magnaque persona, contra hoc nostrum apostolicum privilegium agere tentaverit, sciat se anathematis vinculo esse innodatum, ac a regno Dei alienum, ac cum omnibus impiis æterno incendii supplicio condemnatum: at vero qui observator exstiterit præcepti, gratiam ac misericordiam vitamque æternam a misericordissimo Deo multipliciter consequatur.

Scriptum per manum Bonifacii notarii regionarii ac scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Martio, indictione XI. Bene valete.

Datum VIII Kal. Aprilis per manus Stephani episcopi ac bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno pontificatus domini nostri Benedicti sanctissimi septimi papæ IX, imperante domino nostro Ottone a Deo coronato, magno ac pacifico imperatore, anno XVI, in mense ac indictione quibus supra.

XXV.

PLACITUM ROMANUM A BENEDICTO VII PAPA HABITUM.

(Anno 983.)

Leo abbas sanctorum Cosmæ et Damiani multa restituere cogitur monasterio Sublacensi.

[Apud Muratorium, *Ant. Ital.* tom. I, pag. 379.]

Charta refutationis de Arsule, de Rubiano, de Anticulo, et de aliis fundis, quæ refutavit Leo abbas sanctorum Cosmæ et Damiani ad monasterium sancti Benedicti.

Anno pontificatus domni Benedicti summi pontificis, et universalis VII papæ in sacratissima sede beati Petri apostoli, anno IX, sive domno Ottone II, magno imperatore, suæ coronationis quintodecimo anno, sed et hujus Aprilis mensis, indictione XI. Ut ea, quæ legaliter diffinita sunt ante præsentia dativorum judicum, iterum non.... Et quia humana mens semper in cogitatione præsentem nullo modo perfectam valeat ubique habere memoriam, ideo eruditissimi sanxere, ut per scripturarum seriem texantur ea quæ ab ipsis fuerint diffinita, et omnem totius litis amoveant quæstionem. Hanc judicati paginam esse ascriptam juvantibus asserentibusque judicibus sacratissimæ urbis Romæ, qualiter in præsentia sanctissimi papæ et venerabilium episcoporum et diversi gradus clericorum apostolicæ sedis, necnon et multorum illustrium virorum, quorum

nomina inferius propriis manibus subnotantur, et hic præsentia incipiunt nomina : videlicet jam dicto præsul una cum Giribertus sanctæ Tortonenſis Eccleſiæ episcopus; Petrus episcopus Papienſis Eccleſiæ (is enim ambobus per consensu pontifici, ac jussione imperatoria, cura audiendi veritatem eomissi sunt), Gregorius sanctæ Albanenſis Eccleſiæ episcopus; Læo sanctæ Eccleſiæ Oſtienſis episcopus; Joannes virum venerabilem abbas monasterii Sanctæ Mariæ, quod situm est ad Farfa; Roizi prudentissimus abbas beati Pauli apostoli; Petrus presbyter et abbas monasterii sancti confessoris atque pontificis Basilii; Joannes venerabilis diaconus sanctæ Romanæ Eccleſiæ; Stephanus Dei providentia sanctæ sedis apostolicæ primicerius; Leo Dei pietate Archario sanctæ summæ apostolicæ sedis; Aczoni Dei gratia protoscriniarius et apocrisiarius sanctæ sedis apostolicæ; Rigizo et Benedictus dativorum iudicibus; Joannes consul, qui vocatur primicerius; Sergius comes palatii; Aczo qui et Abbo nominatur; Joannes primicerius; Berardus comes civitatis Tiburtinæ; Agino. His omnibus et plures astantibus in basilica beati Petri apostolorum principis intro Ospitale, in consualis est nominati papæ dormiendum; in eorum præsentia evenit Benedictus humilis presbyter, hac præpositum venerabilis monasterii beati Patris Benedicti et sanctæ Scholasticæ, quod ponitur in Sublaco, una cum Joannes presbyter et monacho, atque Petrus item monacho : omnes hi pro ex persona illorum abbati, qui ibi minime aderat propter gravem infirmitatem, quam sui corporis districtum habebat. Sed prædictis his tribus nominatis monachi, qui majori et perscrutatori suprascripti monasterii sunt, proclamaverunt in conventu jam dicti præsuli, dicentes :

Domine, sanctissime papa, et vos omnes deprecamus vestræ clementiæ, ut audiatis atque intendatis nostræ postulationi, quam nunc modo per triennium annum in vestro sacro Lateranensis palatio egimus, et modo vestri auris pateant audiendi. Dicimus de isto Leoni abbati monasterii sanctorum Cosmæ et Damiani, quod ponitur in Cave, quia contra nostri monasterii insidiatus est, et etiam res quas sanctorum tuorum antecessorum hujus cathedra apostolorum Petri pro privilegiis ac præceptis ex vestri scrinii nostro monasterio concessere, hic distrahere ac dissumpere cupit. Quia omnem possibilitatem sui monasterii alienavit, et nostrum, quod caput est, monasterium in eadem dissipatione cupit videre. Tunc nominatus præsul dum iudicibus adversum Leone abbatem dixerunt : Cur tu tanta superstitione contra monasterium sancti Benedicti egisti, qui ex ejus doctrina cœlestia debes consequi? Et beatus Gregorius loquitur, dicens : Si tua dimittere non vis, aliena vide nequaquam appetere. Ad hæc Leoni abbas dicens : Nolit dominus ut ego illorum locis vel aliquam possibilitatem monasterii sancti Benedicti abstulissem. Sed ea, quæ ipsi postulant, sicut in nostro continetur privilegio, ita detineo. Ju-

Adices dixerunt : Coram nobis proferant scriptiones, et ea, quæ anteriores apparent, in ipsis constet. Tunc Leoni abbati proferens suam scriptionem in manu iudici, dixit : Videte, si nobis justum est; non litis amplius faciam. Tunc Stephanus primicerius legere cœpit. Joannes diaconus audito, quod tempore Alberici olim Romanorum patricii fuisset id scriptum, ait : Sufficit nobis. Iterum modo videamus monasterii sancti Benedicti scriptiones. Eadem hora Benedictus presbyter ac præpositus suis privilegiis hæc præcepta ostendit. Tunc supradictis Joanne diacono et iudicibus pariter apprehenderunt ipsa, et incipiebant legere. Primum inventum est, ut in suprascripto monasterio sancti Benedicti confirmatum fuisset locis, quæ subter nominandi sunt, Zachariæ sanctæ memoriæ. Secundum sanctissimi papæ Gregorii. Tertium piæ memoriæ Nicolai Romæ præsul. Quartum confirmationis papæ Benedicti. Et cæteri Lodoyci et Caroli sanctissimorum imperatorum constitutum est. Audito suprascriptorum præsulum nomina et eorum sanctæ operationis, et summi imperatoris virtutem, quod ei non aliud, nisi pro illorum sanctitatis, et remunerationis animæ concessisse dicuntur, et qui hæc frangere cupit, aut aliquid minuare sine consensu fratrum voluerint, dubium non sit, ut ad regnum Dei possit accedere. Tunc præsul Benedictus una cum episcopi et iudicibus dixit : Locis omnibus nominandi sunt. Et invenerunt massa Juventiana, seu Seminario. Item locum, qui vocatur sancti Paulini cum ecclesia sancti Petri, incipiente ab aqua et arco, qui vocatur Ferrata. Seu monte, qui vocatur Ruviano, in quo ecclesia fuit sanctæ Mariæ. Atque monte, qui vocatur Arsule. Necnon Pantana, quæ dicitur Rudimundi. Et locus, in quo est aqua quæ dicitur Bullica. Simulque Serra, quæ dicitur sancti Joanni, pari modo et alium, qui et Anticolo vocatur; et Monte, qui vocatur Crufo : omnia sibi invicem coherentes.

Cum autem has locis nominatis omnes cum illorum terminibus in jam factis privilegiorum, omnes dicunt a jam nominato Leoni abbati, et a sua congregatione, qui ibi aderant : Te audiente atque vidente in istis locis vestri monasterii nihil pertinet, si non est consensu hoc fratrum. Tantum enim, sicuti legere audictis, nominatis locis in monasterio sancti Benedicti, cujus res est, præsens refutent. Jam suprascriptus Leo abbas cum cognovisset veritatem, per baculum cunctis locis, quæ supra legitur, cum sua simul congregatione, monasterio sancti Benedicti in omnibus refutavit. Tunc præsul similiter ex una parte investivit dicens : Omnem rem sanctæ ecclesie, de qua ablata fuerant, ut prædictum est penitus revertatur; et in ipsius dominio sub vestrorum successorumque vestrorum potestatem sine omnem ambiguitatem permaneat, cum omnibus, quæ a suprascriptis locis pertinent. Taliter ab omnibus iudicibus dativis sancitum et inviolabiliter est diffinitum. Hoc siquidem iudicatum præcipiente domno Benedicto summo pontifici et

universali papæ, mihi Benedictus scriniario sanctæ Romanæ Ecclesiæ, prædictis iudicibus dativis consentiendo et promulgando scribere dicta verba. In quos jam nominati propriis manibus pro ampliore et firmiore stabilitate subscripserunt sub die, anno, mense, et indictione supradicta xi.

Ego Benedictus sanctæ catholicæ et apostolicæ Ecclesiæ VII præsul subscripsi.

Ego Geribertus sanctæ Turtonensis Ecclesiæ episcopus huic iudicati perpetualiter chartæ interfui.

Petrus Papiensis Ecclesiæ episcopus huic iudicati paginam perpetualiter, sicuti supra legitur, interfui.

Ego Joannes indignus diaconus sanctæ Romanæ Ecclesiæ huic refutationis chartæ interfui et subscripsi.

Gregorius episcopus sanctæ Albanensis Ecclesiæ huic refutationis chartæ interfui et subscripsi.

Leo Ostiensis episcopus huic refutationis chartæ, sicut supra memoratus est, interfui et subscripsi.

Stephanus nutu Dei Narniensis Ecclesiæ episcopus huic refutationis chartæ interfui.

Stephanus Dei providentia primicerius huic refutationis chartæ interfui.

Leo Domini gratia vocatus arcario sanctæ apostolicæ sedis huic refutationis chartæ interfui.

Azo Dei pietate protoscriniarius et apocrisiarius Romanæ Ecclesiæ interfui et subscripsi.

Rigizo nutu Dei datibus iudex huic refutationis chartæ interfui.

Benedictus datibus iudex in hac brevi memoria manus subscripsi.

Sergius comes palatii huic refutationi interfui.

Berardus inclytus comes Tiburtinæ interfui et subscripsi.

Joannes in Dei nomine consul et dux huic refutationis chartæ interfui.

Ego Benedictus Dei gratia scriniarius sanctæ Romanæ Ecclesiæ, et scriptor hujus, post omnium testium subscriptionem et traditionem complevi et absolvi.

XXVI.

BENEDICTI PAPÆ VII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO S. MARIE NIENBURGENSI.

(Anno 983.)

Monasterio S. Mariæ Nienburgensi, rogatu et dilecti ac spiritualis filii sui, sanctæ sedis apostolicæ dignissimi advocati, Ottonis imperatoris semper Augusti, limina apostolorum digna de votione visitantis ac secum plurimam de statu sanctæ religionis tractantis, concedit et ut idem locus tali iustitia ac libertate perfruatur qualem alia monasteria habent, quæ sub tutela suoque privilegio roborata illis partibus sunt ac mundiburdio domini sui imperatoris videntur esse subjecta. Privilegia quædam addit.

[Knaut *Grundliche Furstellung*, 13.]

Creditæ speculationis, etc. Reliqua vide apud laudatum collectorem.

XXVII.

BENEDICTI PAPÆ VII BULLA AD PETRUM MILITEM.
(Anno 974-983.)

Nobili Petro, Bonicollo dicto, militi, terræque Mudanæ in suburbio Gandavensi comarcho, per Balduinum et abbatem S. Bavonis in pago prope Gandam, Boerheim dicto, monachum, mittit et cum præsentibus bulla tria ossicula SS. Marcellini, Maximini et Quirini, de quibus disponere liceat pro ecclesiis, nempe S. Bavonis, S. Joannis, nec non aulæ S. Pharahildis in ipsa civitate Gandensi.

[*Messenger des Sciences de la Belgique*, Gand, 1837, p. 491.]

Nos insigne nec non, etc. Adisis, si placet, opus laudatum.

XXVIII.

PRIVILEGIUM BENEDICTI PAPÆ VII PRO ECCLESIA TIBURTINA.

(Anno 974-983.)

[Marini, *Papiri diplomatici*, I, p. 229.]

BENEDICTUS episcopus servus servorum Dei dilectissimo atque reverentissimo et excellentissimo fratri nostro JOANNI, Domini gratia sanctæ Tiburtinæ Ecclesiæ episcopo et per te in eodem venerabili episcopo, tuisque successoribus in perpetuum.

Cum magna nobis sollicitudine insisit cura pro universis Dei Ecclesiis ac piis locis vigilandum, ne aliquam necessitatis jacturam sustineant, sed magis propriæ utilitatis stipendia consequantur. Ideo convenit nos pastorali tota mentis integritate eandem venerabilium locorum maxime stabilitatis integritatem procurare et sedulo eorum utilitati subsidia illic conferre, ut Deo nostro omnipotenti id quod pro ejus sancti nominis honore, et laude, atque gloria ejus venerabilibus nos certum est contulisse locis. Sitque acceptabile nobisque ad ejus locupletissimam misericordiam hujusmodi pii operis conferantur, arcibus remunerationem (sic). Igitur quia petita nobis tua dilectio, quatenus concedimus tibi, tuisque successoribus per hoc nostrum apostolicum privilegium omnes res prædicti episcopi tui, quia (quam) Tiburtinæ Ecclesiæ sancti Christi martyris levitæ Laurentii, eo quod per negligentiam tuorum antecessorum episcoporum munimina multa perditæ fuerunt. Inclinati precibus tuis pro omnipotentis Dei amore, suumque honorem, restaurationem prædictæ Ecclesiæ confirmamus tibi tuisque successoribus omnes episcopi et cunctas plebes seu ecclesias atque monasteria, et diversis vocabulis cum omnibus eorum pertinentiis vel adjacentiis sitas in toto territorio Tyburtino, nominatim videlicet infra civitate Tyburtina (sic).

Id est regionem totum in integrum quæ appellatur Foro, et Vicu patricii, et Oripo cum ecclesia sancti Alexandri et aquimolis cum forma antiqua juxta episcopio. Item ecclesia sancti Pauli, et regione quæ vocatur Formello cum gradas suas et cum omnibus ad eas pertinentibus sibi invicem coherentem, et inter affines ab uno latere silice publica qui descendit ad porta majore et usque in porta scura, a secundo latere muro civitatis Tyburtinæ usque in

putrerula cum ecclesia sancti Pantaleonis cum turre et scala marmorea, et deinde ascendentem per via publica usque ad murum antiquum sancti Pauli, ex utraque vero partem ipsum murum, et pervenit usque in muro *civitatis*. Similiter et regione quæ appellatur Plazzula infra ipsa civitate. Ab uno latere muro ipsius civitatis et a secundo latere silice qui pergit ad posterula de Vesta, et a tertio sive a quarto latere monasterio sancti Benedicti, necnon et aliam regionem *totum* in integrum qui vocatur Castro vetere, cum ecclesia sanctæ Mariæ et sancti Georgii quæ sunt diaconia ab uno latere fossatum unde pergit aqua in Vesta, ex utraque vero parte murus civitatis circumdatur. Imo fundos duos in integris sibi invicem cohærentes qui appellatur Sipiano (ubi modo dicitur episcopium cum ecclesia sanctæ Mariæ portas securæ) [*sic ad oram sed eadem manu*] et Lambrione, in quibus sunt vineis cum trullo infra se, et arbores olivarum, et cum omnibus ad eosdem fundos in integros pertinentibus, constitutos Tyburtino territorio, ab uno latere silice publica quæ ascendit ad porta segura, et a secundo latere vinea qui appellatur Votano, et a tertio latere via publica quæ descendit a suprascripta civitas, et pervenit usque in silice, a (quarto) *primo* latere juri vestri episcopii, sicuti per alia præcepta tenetis. Item fundum in integrum qui appellatur Pozzalia, qui et Alefanto vocatur, cum vineis et terris, et cum omnibus ad eum pertinentibus, sito suprascripto territorio, ab uno latere fluvius, et a secundo latere Pentonia majore, et a tertio latere fundum Quintiliolum et a quarto latere Camarti. Simulque et fundum qui appellatur Pluzano in integrum, ab uno latere fluvio; et a secundo latere Camarti; et a tertio latere Cervinariola; et a quarto latere fundum Purpuranum juris ejusdem episcopii, atque ipso supra scripto fundum Purpuranum in integrum cum omnibus ad te pertinentibus; ab uno latere Africanum et a secundo latere flumen, et a tertio latere Pluzano, et a quarto latere Lauretum; pariter et fundos pertusulo Rosario cum ecclesia sancti Valentini. Fundum Julianum, fundum Orianum, omnes in integris sibi invicem cohærentes. Constituto territorio Tyburtino miliario a supra scripta civitate plus minus quinto in campo majore; ab uno latere Staphiliano, et a secundo latere silice in qua est Ponticello, et a tertio latere crepidinis, et a quarto latere Pirantis (Pirani); et a quinto latere colummella, similiter fundum Suberetula, fundum Aramagna, fundum Bissianum cum ecclesia sancti Angeli. Fundum Trulias, fundum Castamiola, fundum Computum, fundum Turinianum, fundum Jamule, fundum Gimmelle, fundum Septem viis, fundum matre Saccula, fundum Praeli (*Precli*), fundum Planule, omnes in integris sibi invicem cohærentibus cum terris, et silvis, et cum omnibus a supra scriptos fundos in integros pertinentibus, positos in eodem territorio Tyburtino. Præterea, et fundum qui vocatur Barela in integrum, fundum Casapetra in integrum, fundum

A Tufolo, fundum Tortilianum, et fundum Oriali et vinea posita juxta sanctum Pastorem. Itemque terra et vinea ubi est ecclesia sanctæ Agnes. Verum etiam et clusura vineata cum griptis et aquimolis antiquis, et terra rationales posita in] Griptule, seu et fundum in integrum qui vocatur Cornu; fundum Vineole; fundum Caput Leonis (Capito), fundum Antonianum cum ecclesia sanctæ Mariæ in Pesile, fundum Carinianum, fundum Lame cum ecclesia sancti Januarii; fundum Rubeto cum ecclesia sanctæ Mariæ, fundum Balle petrosa, omnes sibi invicem cohærentibus, cum terris, campis, pratis pascuis, silvis, et cum omnibus eorum pertinentiis, constituti in suprascripto territorio Tyburtino; fundum Rosarum; fundum Rejanum cum plebe sancti Petri, et ecclesiæ sancti Thomæ apostoli, atque case et plebem sancti Stephani qui appellatur Severini, et plebe qui appellatur sancti Vincentii cum griptis et parietinis suis, et silvis, et cum omnibus eorum pertinentiis. Necnon et casale in integrum qui appellatur Guaddo ex fundo Ceserano. Pari modo et fundum qui vocatur Paterno; fundum qui vocatur Gripta tabulicia, et Cameto cum omnibus eorum pertinentiis, ab uno latere, via publica; a secundo latere Paternum; a tertio latere flumen, et a quarto latere carrarca. Præsertim et fundum Silicata in integrum; fundum Panicianum; fundum Caccabelli cum vineis et terris, et cum omnibus eorum pertinentiis, ab uno latere silice qui descendit a ponte Lucano (ad ponte Lucanum); a secundo latere alia silice quæ pergit ad palatium antiquum, a tertio latere via publica; et a quarto latere fundum Gostanti. Enimvero clusura de vinea super se in integrum cum omnibus ad eam pertinentibus, sita in fundum qui vocatur Zetula sicuti per donationis chartula evenit in suprascripto episcopio. Fundum Paconi in integrum, fundum Piranello; fundum Turrielle, fundum Cecili, fundum Serianum cum arboribus olivarum; fundum Balbinianu, in quo est ecclesia sancti Victorini; fundum Mollica sibi invicem cohærentes cum omnibus eorum pertinentiis. Ubi inter affines ab uno latere ponitur lucus; a secundo latere rivo qui pergit ad pontem Marini; a tertio latere Lumbricata; a quarto latere rivo Puzzulo.

D Insuper concedo et confirmo Marsicanam viam in integrum, et fundum ~~apo~~ apo rotundo in integrum; fundum Pensionis et case in integrum, cum ecclesia sanctæ Mariæ, et sancti Severini juris suprascripti episcopii. Quippini, (*sic*) et fundum qui appellatur Cornuti cum plebe sancti Stephani; fundum Parianu cum ecclesia sanctæ Mariæ; fundum Circulo cum ecclesia sancti Benedicti et sancti Anastasii; fundum Aqua ferrata; fundum Paternum, fundum Maranum et mons Paterni; fundum casa Martis, fundum Vegete quod est casa Projectici, fundum Batilianum cum terris et silvis sibi invicem cohærentibus, posita territorio Tyburtino, ab uno latere Fossato majore; a secundo latere via antiqua quæ pergit ad

pontem Marini; et a tertio latere fundum Calicianum juris sanctæ Romanæ Ecclesiæ; a quarto latere fundum... et a quinto latere fundum Paulini juris monasterii Cella Nova. Porro (*necnon*) et fundum qui vocatur Prata majore cum vineis, terris atque pratis; fundum Baronianum in integrum inter affines incipiente per rivo usque in forma antiqua; a secundo latere Monetula; a tertio latere fundum Romani; et a quarto latere fluvium Tyberis, et pervenientes usque in aliis arci ubi in Poticella. Verum etiam et clusura vineata super se in integra posita ad porta Adriana; fundum Ciceiani, fundum Astorum, fundum Ciculanum, fundum Paccionis, omnes invicem cohærentibus in integris; fundum Zizimi [*id* vallis Cotta] (sic ad oram litteris rubricatis) cum plebe sanctæ Mariæ et sancti Joannis; fundum Marcianellum, et casale sancti Cirici; fundum Columnella, sive quibus aliis vocabulis nuncupantur: ab uno latere via publica; a secundo latere fundum Apolloni; a tertio latere Romani; a quarto latere Balle longa, et a quinto latere forma unde aqua decurrit recte in via publica. Similiter et fundum Carpinianum et vinea inter duos Ludes, cum ecclesia beati Petri apostoli [vid. *foras muros*] (in rubrica ad oram) et vinea in trivio cum ecclesia sancti Laurentii.

Immo et fundum Castro in integrum cum ecclesia sancti Angeli; fundum Balarsese sibi invicem cohærentibus. Pariter et fundum cum casale suo et Balle longa atque plebe sancti [hic dimisimus] (*ad oram aliam manu*) cum vineis et terris et cum omnibus suis pertinentiis Fundum [Fullonis] Fullonius in integrum, et quatuor uncia fundi qui appellatur Apollonii. Necnon et fundum Claudianus, fundum Juliani, fundum Tripentis, fundum Cisternulæ, fundum Pontecello, fundum Silveri, fundum casa Marciana, fundum Parsi cum sylvis et olivetis, et terris cum ecclesia sancti Cecilii, et cum omnibus eorum pertinentiis; simul etiam et fundum Paternum cum ecclesia sanctæ Columbæ; fundum olivarum; fundum Janule cum ecclesia sancti Pauli; fundum Anterranum in integrum sibi invicem cohærentibus (*sic*), milliario ab urbe Romæ plus minus vicesimo sexto. Porro et fundum Balneolum, fundum Facundii, fundum Licini, fundum Bassanum, fundum Barbatianum, fundum Corsanum, fundum Bico longum; fundum Antoni, fundum Clippi, fundum Nigilionis, Resiarium; fundum Buccunianum quod est territorio Savinense; fundum Gelli, fundum Cartellorum qui est posita ante ponte Lucanum, fundum Corconi in integrum, fundum Maiani in integrum positum juxta silicem, fundum Jemilianum; fundum Aquilonem; fundum Mutilianum juxta sancti Stephani in Cornuti, fundum in Balle positum, qui appellatur Capra molente, et Castanneola in integris: ab uno latere colonia quæ vocatur Minianu; a secundo latere fundum Veranum; a tertio latere fundum Ilianum; et a quarto latere monte qui vocatur Vulturella juris sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Simul etiam fundum Illice et civitas quæ vocatur Noe; fundum Petroniolium et Turricle;

A fundum Turrutula; fundum Vicum et Arcum, et Cicilianum, et Vigilianum, et Aspreta cum ecclesia sancti Petri, et in vicu ecclesiam sancti Valerii; fundum Græcorum, fundum Virdilianum ubi est ecclesia sancti Magni. Omnes sibi invicem in integris cohærentibus cum casis et vineis, terris et silvis, pratis, pascuis, cultum vel incultum; fundum Melizanum; fundum Paternum, fundum Sambuculo posito territorio Tyburtino a civitate ejusdem milliario octavo; ab uno latere fundum Minianu, et a secundo latere Bulturella; a tertio latere fundum Maternum; et a quarto latere fluvius qui vocatur Jubenzanu, et monte qui vocatur Crufo juris superscripti episcopii. Pari modo ex alia parte montis fundi Caparacie; sive massâ vocatur, cum mons ubi est in cacumine ecclesia sancti Angeli qui dicitur Faianu, nec non et locum qui appellatur Trellanus [*id*. Giranus] (in rubrica) cum fundis suis: videlicet fundum Carpi, fundum Marre, fundum Plazze, fundum Rosarium, fundum Corianum, fundum Julianum, fundum casa Martelli, fundum sanctæ Anatoliæ et valle Fortiniane, et usque in fine stellæ, fundum [Crapola] mons aquæ vivæ. Omnes sibi invicem cohærentes in integris, cum casis et vineis, terris et silvis, campis, pratis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, vel cum omnibus eorum pertinentiis; constituto jam nominato territorio Tyburtino, milliario ab ipsa civitas plus minus decem. Ab uno latere fundum Græcorum; a secundo latere fundum Sassa, et a tertio latere fundum Grunzanu, et a quarto latere fundum Longianum. Similiter et fundum casa Herculi cum casis et vineis, et cum omnibus ad eum pertinentibus; ab uno latere fundum Licilianum, a secundo latere fundum Foranu; a tertio latere fundum qui appellatur Pasinianu, et a quarto latere fundum Barbaranu juris Ecclesiæ Tyburtinæ. Præterea et quatuor fundis in integris, videlicet capud [capito] leonis, et Priscianus, Cæsarianus, Magianum. Omnes sibi invicem cohærentes. Immo et fundum villa Pertusa, fundum Saturanum, fundum Valneolum et casale cum ecclesia sanctæ Secundinæ usque in rivo qui dicitur de Trabicella; et ecclesia sancti Stephani cum casale suo, et fundum Marcianum omnes in integris positi juxta fundum Giranum, et Finestelle, territorio Trellanense.

D Itemque fundum Cantoranum cum ecclesia sua, fundum Bulziniano, fundum Marano in integrum; et ecclesia sanctæ Felicitatis cum casale suo usque ad flumen; omnes sibi invicem cohærentes in integris.

Porro et plebe sancti Laurentii qui appellatur in Sublaco, cum forma et ecclesia sanctæ Mariæ quæ est supra castellum; fundum Paternellum, fundum Bullica cum vineis et terris, et cum omnibus eorum pertinentiis, constitutis territorio Sublaciano usque in fluvio medio Ecclesiæ Tyburtinæ. Fundum Ponzâ, fundum qui appellatur Casa; fundum Casalupuli; fundum Canistra; fundum Scapiono; fundum Cæsarea, fundum Cisinianum sibi invicem cohærentes, positi territorio Afîle; ab uno latere Afîle, a secundo

latere Turrata, a tertio latere Gaianello, et a quarto latere Paterclanum. Similiter fundum Orarius et Gratinianus; fundum Puzorosano, fundum Ponzano, fundum Cetreiano; fundum Toriniano in integris, siti territorio Sublaciano; ab uno latere Cisiano, ab alio latere Balneoluni, a tertio latere Glasterano, et a quarto latere fundum Nuscanum, et a quinto latere fundum Caprola; a supra scripto latere fundum Calcuano. Pariter et fundoras quinque in integris qui vocantur Moreni: Oreta, Plumbariola, Aqua Combula, Pagatianum cum laco suo et introitu suo, posita territorio Tyburtino, ab ipsa civitate miliario plus minus quatuor; in campo majore, nec non et Monticellis et casalis cum ecclesia.

Hæc supra scriptis omnibus fundis et casalibus, et plebes, et monasteria et ecclesias quæ superius adscriptis esse (*sic*) videntur. Imo etiam ecclesias, quas Bosone episcopo tuus antecessor isto præsentis anno consecravit, videlicet sancti Joannis et beati Juvenalis. (Hæc in bulla Joan. XIX, a. 1029.)

Confirmamus etiam ut per affines et terminos eos deliberatis. Inter affines incipiente a sanctis septem fratribus, et usque in confinibus sancti Joannis qui appellatur in argentella, et exinde in campo sacri, ubi sunt Staphili ficti, et recte in silice magna de Penestrina, descendente vero per ipsa silice omnia parte dextra territorio Tyburtino juris eidem Ecclesie Tyburtinæ. Parte vero *leba* (*sic*) omnia juris sanctæ Penestrinensis Ecclesie. Sicuti antecessores nostri per præcepta definierunt. Præterea concedimus [atque confirmamus tibi tuoque venerabili episcopo] tibi tuoque episcopo, ut omni tempore licentiam et potestatem habeatis cum vestris omnibus hominibus ingrediendi et egrediendi cum omni vestra utilitate per pontem qui vocatur Lucanum absque omni redditu, vel qualibet datione, exinde persolvendum pro qualicumque causa. Insuper concedimus vobis omnem districtum, et placita de omnibus monasteriis, sive ecclesiis tui episcopii tam infra ipsa civitate, quamque etiam et de foris, sive monachos et ancillas Dei atque presbyteros et diaconos, vel omnem clerum, qui sub tua protectione sunt, vel in tua diœcesi permanebunt, ut in tuam tuisque successoribus sit potestatem distringendi et judicandi. Denique confirmamus tibi per hoc nostrum apostolicum privilegium omnem consuetudinem quos tuis successoribus soliti erant habere (*sic*), ut et tu tuisque successoribus absque ulla contradictione perennis temporibus retineas; et nulli unquam comiti, aut castaldio, vel alicui homini, qui ibidem publicas functiones fecerint liceat tuæ ecclesie servos, aut ancillas, sive liberos homines, qui in supradicti tui episcopii casalibus resident ad placitum vel *quadium* (*sic*), sive aliqua districtione provocare aut perducere, sine tuo, tuorumque successorum consensu. Hæc vero prænominatis seu locis quæ superius continentur, videlicet Lipianum et Lambrionem cum vineis et cripta tabulicia, et cannoto, et pensionis, in quo est ecclesia sanctæ Mariæ et sancti

Severini, et Trellano, et vicu cum ecclesia sancti Valerii, et Zizinni in quo est plebe sanctæ Mariæ, et sancti Joannis, cum aliis casalibus, scilicet et in herbaticis, et glandaticis, nulla molestia habeatis. Cætera vero omnia immobilia loca, cultis et incultis, cum omnibus eorum pertinentiis, vel adjacentiis, sicut superius legitur.

A præsentis secunda indictione vobis et per vos concedimus et perpetualiter stabilimus suprascripta loca, cum plebibus, ecclesiis, casis, villis et castellis, terris cultis et incultis, urbanis et rusticis, nec non et omnia jura, et juxta consuetudines quæ in eadem ecclesia per præterita tempora hactenus permanserunt, amodo illibata semper consistere jubemus. Simulque omnia munimina, seu cuncta instrumenta chartarum de tuo episcopio quæ a paganis, sive per hominum negligentiam subtractæ vel immutæ, seu ab igne crematæ fuerunt, per hoc nostrum apostolicum privilegium omnes res illorum stabiles semper consistant in omnibus pleniter, legaliterque continentes vigorem. Res vero omnes quæ ab orthodoxis Christianis et piissimis pro illorum animabus, seu salute tuæ ecclesie sive per chartula, sive spontanea voluntate offerre atque concessæ fuisse videntur, vel fuerint, absque ulla molestia et absque omni querela aliquorum hominum perpetuam stabilitatem et perpetuo jure in tua ecclesia tibi, tuisque successoribus sancimus. Quapropter statuentes, atque promulgantes coram Deo et terribili ejus futuro examine, per hujus nostri apostolici privilegii auctoritatem sancimus, et beati Petri apostolorum principis auctoritatem decernimus, tam apostolicæ sedis futuros pontifices, quam qui ecclesiasticas administraverint actiones, vel etiam magna parvaque persona, aut quispiam cujuscunque sit dignitatis præditus potestate. Ideo quæ a nobis pie disposita sunt, atque a nobis concessa quoquo modo nunquam licentiam habeat de prænominatis omnibus immobilibus locis in uno adunatis, atque spiritaliter apostolica exaratione conjunctis disjungere, vel uno ab uno altero alienare. Si quis interea, quod non credimus, de temerario ausu contra ea quæ ab hac nostra auctoritate, et Domini nostri Jesu Christi apostolorum principis Petri cujuslibet immeritis vice agimus, anathematis vinculo innodatum, et cum diabolo et ejus atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Domini nostri Jesu Christi, æterni incendii supplicio concremandum sit deputatum, ne unquam a præfatis anathematis nexibus sit absolutus. At vero qui pio intuitu observator omnibus exstiterit, custodiens hujus nostri apostolici constitutionis ad cultum Dei respicientibus, benedictionis gratiam a misericordissimo Domino Deo nostro consequi mereatur, atque meritis beati martyris levitæ Laurentii, æternæ vitæ particeps effici mereatur.

Scriptum per manum Joannis scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesie, in mense Decembrio et indict. secunda.

† Bene valete †

Datum duodecimo Kal. Jan. per manus Joannis A Petri apostoli septimo, imperante domno piissimo
episcopi sanctæ Laviranensis Ecclesiæ, et bibliothe-
carii sanctæ apostolicæ sedis. Anno Deo propitio
pontificatus domni Benedicti summi pontificis et
universalis quarto papæ, in sacratissima sede beati

perpetuo Augusto Ottone a Deo coronato magno et
pacifico, imp. anno quinto, in mense Decembrio et
indic. suprascripta secunda.

ANNO DOMINI DCCCCLXXXIV.

JOANNES PAPA XIV.

NOTITIA HISTORICA.

(Apud Eggs, Pontificium doctum, pag. 283.)

Exstincto Benedicto VII, Petrus episcopus Papiensis, Ottonis imperatoris archicancellarius, vir pius ac magnæ doctrinæ, opera Ottonis a clero ac populo Romano in Petri solium, assumpto Joannis XIV nomine evehitur et consecratur. Id ubi rescit Bonifacius exsul, nihil cunctatus Constantinopoli Romam, sedem iterum invasurus rediit; saorumque studiis adjutus, sumpto de pluribus, qui ejus invasioni obsliterant, supplicio, Joannem pontificem, tertio ab ejus electione mense, de sede violenter exturbat, tum vinculis constrictum inque carcerem detrusum, quinque mensium spatio diversimode affligit: denique fame, vel gladio enectum, e carcere in publicum extrahi, omniumque oculis exponi mandat, ne quid sperarent amplius qui ejus liberationi studebant. Horrendum plane visu, cunctisque lugendum Romanis civibus spectaculum! cadaveris ipsa macie exstinctum fame Joannem conclamante, et vindictam a superis et hominibus de sacrilego tyranno reposcente.

Nec emansit diu promerita utrobique vindicta: siquidem truculentus apostolicæ sedis invasor intra quatuor menses repentinâ morte tactus, e throno corruit exanimis, adeoque omnibus etiam suis exosus existit, ut defuncti corpus in arcam Lateranensem fure ad pedes ligato protraherent, lanceis ac gladiis perfoderent, saxis, sputo ac luto impeterent, ac denique veluti sepultura indignum, inhumatum projicerent. Scribit Oldoinus, infelicis hominis cadaver aliquot dies inhumatum publico cum contemptu jacuisse, ac tandem opera nonnullorum clericorum clanculo sepulturæ datum fuisse. Periit Bonifacius, inter grassatores potius quam inter Romanos pontifices (utor phrasi Baroniana) adnumerandus, duodecimo Kalend. Augusti anno salutis 985.

JOANNIS PAPÆ XIV

EPISTOLA

AD ALONEM BENEVENTANUM ARCHIEPISCOPUM.

(Apud Ughelli, *Italia Sacra*, tom. VIII, col. 69.)

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, dilectis- B
simo nobis Aloni venerabili atque merito honorabili
Beneventanæ et Sipontinæ sanctæ Ecclesiæ archi-
episcopo, tibi tuisque successoribus in perpetuum.

Si pastores ovium solem geluque pro gregis sui custodia die ac nocte perferre contenti sunt, et ne qua ex eis errando pereat aut ferinis laniata morsibus rapiatur, ovile semper vigilando custodiunt ac circumspectant, quanto sudore quantaque cura debemus nos esse pervigiles, qui sumus animarum pastores, ne ante summum pastorem nostræ negligentiae reatus excruciet, et unde modo honores sunt sublimiores, inde præ cunctis strictissimo dejiciamur iudicio. . . . Pallium autem fraternitati tuæ ex

more ad missarum solemnia celebranda transmissimus, quo tibi non aliter (Ecclesiæ tuæ privilegiis in suo statu manentibus) uti concedimus, quam decedentes prædecessoresque tuos usos esse incognitum non habes, scilicet in his festivitatibus in Nativitate Domini, Epiphania, Præsentatione S. Mariæ Dominæ nostræ, similiter et in Annuntiatione ejusdem, et in Paschalibus festivitatibus, et Ascensione Domini, et Pentecoste, nec non in festivitate S. Joannis Baptistæ, et in natalitiis Apostolorum, et in Assumptione B. V. Mariæ, pariterque et in Nativitate ejusdem, simulque et in dedicatione sanctæ ecclesiæ tui archiepiscopatus, necnon in die tuæ consecrationis, et in congregatione et consecratione episcoporum,